

Østre Landsret

Den 11 DEC. 2012
J.nr. 40A-ØL-58-12
init.maa

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

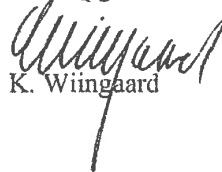
Justitsministeriet har ved brev af 21. november 2012 (sagsnr. 2012-730-0182) anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Efter drøftelse på plenarmøde den 7. december 2012 skal jeg meddele, at landsretten ikke har bemærkninger til betænkningen.

For god ordens skyld bemærkes, at landsretspræsident Bent Carlsen på grund af sit virke som formand for Straffelovrådet ikke deltog i drøftelserne på plenarmødet den 7. december 2012.

Dette brev sendes alene til strafferetskontoret@jm.dk.

Med venlig hilsen

K. Wiingaard

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-52-12
Den 21/12-2012

Justitsministeriet har anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Jeg er bekendt med de udtalelser, der er afgivet af Præsidenten for Østre landsret og Dommerforeningen og finder kun anledning til at tilføje følgende:

Det fremgår af § 1, nr. 14, i lovudkastet, at § 219 foreslås ændret, blandt andet således at den kommer til at omfatte ansatte ved eller tilsynsførende med døgninstitution eller opholdssted for børn og unge, der har samleje med nogen, der er optaget i institutionen. Det fremgår af betænkningen, side 302, at "opholdssteder for børn og unge", er de anbringelsessteder, der er omfattet af lov om social service § 142, stk. 7. På denne baggrund, og da også andre af de anbringelsessteder, der er nævnt i § 1, nr. 14, i lovudkastet er eller kan blive privatiseret, kan det overvejes at erstatte ordet institution i slutningen af udkastet til § 219, nr. 3, således at det præciseres, at bestemmelsen omfatter både offentlige og private anbringelsessteder.

Dette svar sendes alene elektronisk og efter anmodning til strafferetskontoret@jm.dk.

Der henvises til sagsnr. 2012-730-0182.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bjarne Christensen".

Bjarne Christensen

Københavns Byret

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2012.48

Den 20. december 2012

Ved en mail af 21. november 2012 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovsrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at betænkningen ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2012-730-0182.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

Sendt pr. e-mail til Strafferetskontoret@jm.dk

J. nr. 2012-4101-0056-11
Sagsbeh. Katrine V Trebbien
Dir.tlf. 99 68 42 29
Mail kat@domstolsstyrelsen.dk

10. januar 2013

Høring over Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

Justitsministeriet har ved brev af 21. november 2012 bedt om Domstolsstyrelsens eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Niels Juhl

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk

18. december 2012

Vedrørende høring over Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-post af 21. november 2012 har Justitsministeriet fremsendt ovenstående betænkning til Datatilsynet og anmodet om en udtalelse hertil.

CVR-nr. 11-88-37-29

Det fremsendte giver ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Med venlig hilsen

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

André Dybdal Pape

J.nr. 2012-111-0024
Sagsbehandler
André Dybdal Pape
Direkte 3319 3223

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 17. december 2012

JOURNAL NR.

RA-2012-609-0170

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: ERN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

Ved brev af 21. november 2012 (sagsnr. 2012-730-0182) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Rigsadvokaten har deltaget i Straffelovrådets arbejde. Jeg kan derfor tilslutte mig forslagene i betænkningen, herunder flertallets forslag i betænkningens kapitel 9 om en udvidelse af det eksisterende forbud mod at skaffe sig seksuelt forhold ved udnyttelse af forurettedes sindssygdом mv., jf. straffelovens § 218, eller ved groft misbrug af arbejdsmæssig eller økonomisk afhængighed, jf. straffelovens § 220, til også at omfatte seksuelt forhold inden for ægteskab.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Politikontoret
Att.: Ketilbjørn Hertz
E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

Dato: 19. december 2012
Journalnr.: 2012-005-811
Sagsbehandler: JGP

**POLITIOMRÅDET
NATIONALT EFTERFORSKNINGS-
CENTER (NEC)**

Politiøret 14
1780 København V

Besøgsadresse:
Ejby Industrivej 125-135
2600 Glostrup

Tlf.: 33 14 88 88
Fax: 33 32 27 71
E-mail: nec@politi.dk
Web: www.politi.dk

Ved e-mail af 21. november 2012 har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Rigspolitiet kan oplyse, at betænkningen ikke giver anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Kate Jacquerot
politiassessor

Dato: 19. december 2012

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Ved brev 21. november 2012 af har Justitsministeriet anmodet om blandt andet Dommerforeningens bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser (betænkning nr.1534).

Dommerforeningen har navnlig noteret, at Straffelovrådet har peget på, at strafudmålingen i voldtægtssager sker på grundlag af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af voldtægtens karakter og øvrige foreliggende omstændigheder og ikke på grundlag af en generelt forskellig vurdering af grovheden af kontaktvoldtægt og parvoldtægt i forhold til overfaldsvoldtægt.

Herudover giver Straffelovrådets forslag til blandt andet udvidet og indskrænket kriminalisering, ændret afgrænsning mellem forskellige strafbestemmelser og strafudmåling ikke Dommerforeningens anledning til bemærkninger.

Der henvises til 2012-730-0182.

Dette brev sendes alene på mail.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail: jm@jm.dk

Journalnr. 2012-00945
17. december 2012
HB/mk

**Vedrørende sags nr. 2012-730-0182/553961 – Høring over Straffelovrådets
betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelse**

Justitsministeriets har i skrivelse anmodet om Politiforbundets eventuelle bemærkninger til ovennævnte forslag.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet ikke har bemærkninger til forslaget.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Sekretariatschef

**LANDSFORENINGEN AF
FORSVARSADVOKATER**

Jmt. modt

18 DEC. 2012

FORMAND :
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@SWLP.DK

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

Amagertorv 11
17. december 2012

Vedr.: Sagsnr. 2012-730-0182. Høring over Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Justitsministeriet har med mail af 21. november 2012 fremsendt ovennævnte høring og anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater om en udtalelse, der skal foreligge senest den 19. december 2012.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der bemærker, at den i det hele kan tiltræde betænkningens konklusioner og anbefalinger.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Hørings svar om Straffelovrådets betænkning nr. 1534 om seksualforbrydelser.

Ved e-mail af 21. november 2012 har Justitsministeriet anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser.

Amnesty International har valgt primært at kommentere Straffelovrådets overvejelser og forslag til revision af bestemmelserne i straffelovens kap. 24, om voldtægt og seksuelle overgreb, jf. §§ 216, 217, 218, 220, 221 og 227.

I. GENERELLE BEMÆRKNINGER

Amnesty International hilser generelt Straffelovrådets forslag til revision af straffelovens kapitel 24 (forbrydelser mod kønssædeligheden) velkommen.

Amnesty International har i en årrække været fortaler for en revision og ajourføring af straffelovens bestemmelser om voldtægt og seksuelle overgreb, således at dansk ret i højere grad kommer til at leve op til vores menneskeretlige forpligtelser og afspejle et nutidigt samfundssyn på seksuel selvbestemmelse og kønnenes ligestilling.

Vi finder det på den baggrund positivt, at Straffelovrådet med sine forslag i vidt omfang sigter mod at ajourføre straffeloven, hvor dens ordlyd afspejler en utidssvarende tankegang og syn på mænds og kvinders seksualitet og er ude af trit med menneskerettighederne og samfundsudviklingen.

Efter Amnesty Internationals opfattelse er den væsentligste konkrete ændring Straffelovrådets forslag (Model C) om at straffe tiltunget samleje med et offer i hjælpeløs tilstand som *voldtægt* omfattet af straffelovens § 216, i stedet som efter gældende ret, hvor det er anset som en mindre alvorlig krænkelse, som straffes som

et subsidiært overgreb efter straffelovens § 218, stk. 2)

Amnesty International skal anbefale, at straffeloven ændres, således at det defineres som voldtægt at tiltvinge sig samleje, uanset om offeret kan sætte sig til modværge eller ej. Amnesty støtter derfor forslaget om at ophæve den gældende § 218, stk. 2.

Det kan overordnet indvendes, at flere af de foreslåede ændringer overvejende har karakter af formelle, terminologiske ændringer – og at man kunne ønske, at Straffelovrådet også var blevet bedt om at se på de generelle problemer, som Amnesty har dokumenteret vedrørende anklagemyndighedens praksis ved bevisvurderingen i kontaktvoldtægter i forbindelse med anklagemyndighedens afgørelse om tiltalerejsning¹. Men det er Amnestys opfattelse, at de foreslåede ændringer – ud over den øjeblikkelige signalværdi – på længere sigt vil have en reel, positiv betydning for praksis i sager om seksualforbrydelser.

II. KONKRETE BEMÆRKNINGER TIL STRAFFELOVRÅDETS UDKAST TIL LOVFORSLAG

Ad § 1, nr. 9, forslag til ny titel til straffelovens kap. 24 – "Seksuualforbrydelser."

Straffelovrådet foreslår, at Straffelovens kapitel 24, i stedet for "forbrydelser mod kønssædeligheden" skal have titlen "Seksuualforbrydelser".

Amnesty støtter forslaget. Den nuværende titel er et levn fra tidligere tider og angiver, at bestemmelserne primært har til formål at

¹ Se nærmere i Amnesty Internationals rapport "Case Closed, Rape and Human Rights in the Nordic Countries" fra 2009.

beskytte den offentlige kønsmoral, og at en voldtægt i første række udgør en krænkelse af den offentlige moral. "Seksuelforbrydelser" stemmer bedre overens med det, som loven skal beskytte: Det enkelte individs fysiske og psykiske integritet og seksuelle selvbestemmelse.

Ad § 1, nr. 10A, 10B og 10C – forslag til ændring af §§ 216 og 218, stk. 2.

Straffelovrådets forslag til revision af straffelovens afgrænsning af voldtægt (§ 216: strafferamme 8 år) over for det mindre strafbare "seksuelt overgreb" (§ 218, stk.2: strafferamme 4 år).

Gældende ret.

Efter gældende ret kræver domfældelse for voldtægt (§ 216), at gerningsmanden har opnået det seksuelle samvær ved *vold eller trussel om vold* – eller at gerningsmanden har hensat ofret i en hjælpeløs tilstand og derefter gennemført samleje.

Hvis gerningsmanden benytter sig af, at ofret befinder sig i en hjælpeløs tilstand (på grund af sygdom, bevidstløshed, alkoholpåvirkning, medicin- eller narkopåvirkning eller lignende) som gør det umuligt for ofret at modsætte sig overgrebet – straffes han alene for voldtægt, *hvis det også er ham, der har hensat ofret i denne tilstand.* (F.eks. hældt narkotika i ofrets drikkevarer) (Strafferamme: 8 år)

Hvis gerningsmanden *ikke er ansvarlig* for ofrets hjælpeløse tilstand, men alene **benytter sig af**, at ofret ikke kan modsætte sig den seksuelle akt, straffes han kun for det mindre alvorlige - seksuelt overgreb – (§ 218, stk. 2, strafferamme 4 år).

Straffelovrådet opstiller tre modeller for en revision af § 216 – om voldtægt – i forhold til gennemførelse af samleje mod et hjælpeløst offer, jf. § 218, stk. 2.

Model A.

Gennemførelse af vaginalt eller analt samleje mod et hjælpeløst (eventuelt bevidstløst) offer bibeholdes i § 218, stk. 2, som et **mindre strafværdigt seksuelt overgreb**, som ikke

anses som voldtægt. Normalstraffen for et enkeltstående fuldblyndet samleje begået mod hjælpeløst offer skærpes fra 4 til 8 måneder.

Model B.

Gennemførelse af vaginalt eller analt samleje mod et hjælpeløst offer flyttes fra 218, stk. 2, til § 216 og anses som voldtægt, men den lavere strafferamme på 4 år bevares.

Model C.

Gennemførelse af vaginalt eller analt samleje mod et hjælpeløst offer skal anses som voldtægt omfattet af § 216 med en strafferamme på 8 år.

Amnesty International skal opfordre regeringen og Folketinget til at vedtage en model svarende til **Model C**. Efter Amnestys opfattelse bør straffelovens definition af voldtægt efter § 216, **udvides**, så den også omfatter den situation, hvor gerningsmanden kan tiltvinge sig samleje/anden seksuel omgængelse uden vold eller trusler om vold – **fordi ofrets hjælpeløse tilstand bevirker, at vold eller trusler ikke er nødvendig.**

Ofret er i en hjælpeløs tilstand og kan ikke – eller næsten ikke - bevæge sig og kan dermed hverken i handling eller ord kan **modsætte sig** eller **give samtykke** til at indgå i seksuelt samvær.

Når en gerningsmand benytter sig af, at et offer på denne måde hverken kan sige fra eller til – endsige deltage aktivt i et samleje – bør gennemførelse af samleje i sig selv anses som et voldeligt overgreb, og dermed som voldtægt. Det bør ikke anses som en mindre alvorlig, mindre strafværdig handling at forgribe sig på et offer, som ikke kan modsætte sig overgrebet, end når overgrebet begås mod et offer, som kan sætte sig til modværge.

Det betyder, at voldtægt af hjælpeløse ofre ikke pr. definition bør have en lavere strafferamme. En eventuelt lavere straf til voldtægt under disse omstændigheder bør fastlægges konkret af domstolene ud fra det enkelte tilfældes grovhed.

Uønsket oral, vaginal eller anal indtrængen hos et hjælpeløst offer bør i sig selv anses som et voldeligt overgreb omfattet af den primære voldtægtsdefinition. Det bør ikke være en yderligere betingelse for at anse overgrebet for voldtægt, at gerningsmanden har anvendt vold eller truet med vold eller anden tvang – i en situation hvor vold eller tvang var helt unødvendig.

Forholdet til menneskerettighederne

Vedtages **Model C's** definition af voldtægt, vil dansk ret komme på linje med de andre nordiske landes retstilstand, lige som dansk ret vil komme i bedre overensstemmelse med internationale menneskerettigheder, der definerer voldtægt som tvungent samleje/seksuel omgængelse uden samtykke – det vil sige både hvor den seksuelle akt gennemtvinges ved vold, trusler om vold og anden tvang, men også i situationer, hvor ofret er uden muligheder for at modsætte sig overgrebet.

Denne definition anerkender, at gennemtvungelsen af samlejet/den seksuelle akt skal anses som vold i sig selv, også selvom selve akten (den orale/anale/vaginale indtrængen) ikke ledsages af andre voldelige handlinger.

Amnesty International deler ikke Straffelovrådets opfattelse af, at der i ordet "voldtægt" nødvendigvis må indfortolkes et krav om, at ofret udover den påtvungne seksuelle akt i sig selv må have været påført anden (ledsagende) vold. (Cf. Betænkningens bind I, side 198).

Ad § 1, nr. 11A, 11B og 11C, om § 217, voldtægt opnået ved anden ulovlig tvang end vold og trussel om vold.

Straffelovrådet har også her opstillet tre modeller:

Model A bevarer § 217 – om voldtægt ved anden ulovlig tvang – og den samme strafferamme som § 218, stk. 2, - 4 år.

Model B og C ophæver § 217.

Model C henfører disse forhold til § 216 og lader voldtægt ved anden tvang have samme strafferamme som voldtægt ved vold og trussel om vold, 8 år.

Amnesty støtter Model C's forslag om at ophæve § 217. Bestemmelsen har efter de foreliggende oplysninger ringe selvstændig betydning, idet den sjældent anvendes i praksis. Gennemtvungelse af samleje mod ofrets vilje bør være defineret som voldtægt omfattet af 216 uanset de øvrige omstændigheder.

Ad § 1, nr. 12A, 12B og 12C, om forslag til ændring af § 218, stk. 1 og 2, om udnyttelse af ægtefælles sindssyge, mentale retardering eller hjælpeløse tilstand til at gennemføre samleje.

Efter den gældende § 218, stk. 1 og 2, er udnyttelse af ofrets sindssyge, mentale retardering eller hjælpeløse tilstand, sindssyge til at gennemføre samleje, ikke strafbar, når gerningsmanden er gift med ofret – men alene når overgrebet sker uden for ægteskab.

Reglen er et utidssvarende levn fra den tid, hvor voldtægter overvejende blev anset som en krænkelse af den offentlige kønsmoral, og Amnesty støtter Straffelovrådets flertal i deres forslag om at fjerne undtagelsen, således at den i øvrigt strafbare udnyttelse af ofrets - her ægtefællens - hjælpeløse tilstand, sindssyge, mentale retardering mv. også kommer til at omfatte ægtefolk.

Amnesty International må derfor også afvise mindretallets forslag om at præcisere den gældende ret, således at de seksuelle overgreb nævnt i § 218, stk. 1 og 2, er straffri, hvis de begås af en gerningsmand, som lever i fast samlivsforhold med ofret.

Ad § 1, nr. 13A, 13B og 13C – om udnyttelse af, at et offer befinder sig i en hjælpeløs eller forsvarsløs situation til at opnå samleje eller anden seksuel omgængelse. Opnåelse af samleje/anden seksuel omgængelse ved overrumpling.

Straffelovrådet har overvejet at skærpe straffelovens værn mod/reaktion på seksuelle overgreb i situationer, hvor ofret (modsat "hjælpeløs tilstand/sygdom/bevidstløshed/beruselse") befinder sig i en (forbigående) **situation, som gør det vanskelig eller umuligt for hende eller ham at modsætte sig et seksuelt overgreb.** Hvor gerningsmanden *overrumpler* ofret og gennemfører eller delvis gennemfører samleje eller anden seksuel omgængelse, inden eller uden at ofret kan nå at modsætte sig overgrebet. (Se nærmere bind II, p. 800-801).

Eller med Straffelovrådets ord: "Forslaget om at medtage *situationer*, hvor forurettede er ude af stand til at modsætte sig handlingen, tager således sigte på tilfælde, hvor forurettede for så vidt er i stand til at modsætte sig handlingen, men i den konkrete situation ikke kan nå at reagere, før gerningsmanden har begyndt et samleje eller andet seksuelt forhold.

Der vil typisk være tale om situationer, hvor ofret har undergivet sig en andens behandling, undersøgelse eller omsorg. Ofret vil ofte være helt eller delvis afklædt, og gerningsmanden har en legitim anledning til forholdsvis intime berøringer. Som eksempler kan nævnes lægeundersøgelser, massage, bistand til personlig hygiejne osv.

Sådanne situationer, hvor gerningsmanden "overrumpler" ofret vil i dag være omfattet af § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Efter Model A skal samleje/seksuel omgængelse i denne situation straffes som et seksuelt overgreb efter § 218, stk. 2, med en strafferamme på 4 år.

Amnesty skal fraråde Model A. Efter Amnestys opfattelse er det problematisk, at Model A med "overrumpling" vil skabe endnu

en "under-kategori" af mindre strafværdige seksuelle overgreb, hvor ofret tvinges til samleje eller anden seksuel omgængelse, men hvor det strafferetligt ikke anses som voldtægt.

Efter Amnestys opfattelse bør det ikke være et krav, at gynækologen, fysioterapeuten eller massøren anvender vold eller trusler om vold, for at overgrebet kan anses som voldtægt omfattet af § 216. Tværtimod bør det anses som en skærpene omstændighed, at lægen/terapeuten/massøren misbruger den særlige tillid/betroede stilling, som gerningsmanden har.

Efter Model B og C skal samleje opnået ved overrumpling/udnyttelse af ofrets situation anses som voldtægt efter § 216.

Amnesty støtter forslaget om, at misbrug af situationen/særligt betroet stilling – ved overrumpling – skal anses som voldtægt og straffes efter § 216.

Ad Straffelovrådets generelle overvejelser og bemærkninger om forskelle i strafniveauet mellem par-, kontakt- og overfaldsvoldtægt. (Betænkningens bind I, p. 244 ff, og bind II, p. 799)

Amnesty International har løbende rejst kritik af den gældende retspraksis, hvorefter parvoldtægt og kontaktvoldtægt som udgangspunkt (skal) straffes mildere end overfaldsvoldtægt.

Denne forskel i strafniveau er blandt andet baseret på, at man i straffesættelsesloven af 2002 fastsatte normalstrafniveauet for de forskellige typer af voldtægt til henholdsvis 2,5 år for overfaldsvoldtægt og 1,5 år for kontaktvoldtægt og parvoldtægt.

Efter Amnestys opfattelse viser forskningen på området, at der ikke er belæg for – ud fra helt generelle betragtninger – at anse overfaldsvoldtægt som så meget grovere, krænkende og belastende end par- og kontaktvoldtægt.

Tværtimod viser forskningen, at *parvoldtægterne* er den form for voldtægt, som oftest efterlader ofret med fysiske skader og mén. Der er således ikke entydig empirisk eller statistisk støtte bag påstanden om, at der oftest er konkrete, skærpende omstændigheder ved overfaldsvoldtægterne, som begrunder en strengere straf.²

Det er derfor med tilfredshed, at vi ser, at Straffelovrådet foreslår, at det præciseres bemærkningerne til et lovforslag om seksualforbrydelser, at *"strafudmålingen i voldtægtssager skal ske på grundlag af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde og øvrige foreliggende omstændigheder og ikke på grundlag af en generelt forskellig vurdering af grovheden af kontaktvoldtægt og parvoldtægt i forhold til overfaldsvoldtægt"*[vores udhævnings] (bind I, p. 246, bind II, p. 799).

Derimod finder vi det beklageligt, at Straffelovrådet i de fælles bemærkninger til Model A, B og C, (Bind II, p. 799) alligevel - som for en sikkerheds skyld - tilføjer, at *"straffen vil alt andet lige være strengere for overfaldsvoldtægt end for en kontaktvoldtægt eller en parvoldtægt."*

Amnesty finder som nævnt ikke dokumentation for denne betragtning og skal anbefale, at man undlader at fremhæve overfaldsvoldtægter som mere krænkende end de andre former for voldtægt. Undersøgelser af fysiske og psykiske mén efter voldtægt understøtter ikke en sådan generel antagelse.

Desuden finder Amnesty det uheldigt, at man således i bemærkninger til et lovforslag vil sende et signal om, at det er mindre slemt,

mindre krænkende, mindre strafværdigt, at voldtage sin ægtefælle, partner eller bekendte, end det er at voldtage en fremmed.

Efter den gældende praksis sker opdelingen af voldtægterne i overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt og partnervoldtægt udelukkende ud fra *den personlige relation mellem ofret og gerningsmanden forud for voldtægten* - og ikke ud fra, om der er anvendt vold eller andre konkrete omstændigheder ved voldtægten.

Amnesty International finder, at strafudmålingen i voldtægtssager bør ske ud fra samme kriterier som ved alle andre gerningstyper - jf. straffelovens kap. 10. Hverken den omstændighed, at der består eller tidligere har bestået et (eventuelt seksuelt) forhold mellem ofret og gerningsmanden, eller at voldtægten sker i forbindelse med eller ved afslutningen af et parforhold eller ægteskab, bør *i sig selv kunne udgøre en formildende omstændighed* ved strafudmålingen.

Højesteret har for få år siden afgjort, at drab ikke skal straffes mildere, fordi den dræbte var gerningsmandens ægtefælle eller samlever. Ved dom af 5. oktober 2009 understregede Højesteret, *"At et drab har karakter af ægtefælle- eller samleverdrab, indebærer ikke i sig selv, at der foreligger formildende omstændigheder."* Det fremgår videre af dommen, at *"det forhold, at et parforhold bringes til ophør, opfattes i dag som en almindelig livsforeteelse. Synet på ægtefælle- og samleverdrab har udviklet sig i overensstemmelse hermed."*³

Lignende betragtninger bør gøre sig gældende for voldtægt.

Amnesty International foreslår derfor, at det i bemærkningerne til et fremtidigt lovforslag anføres udtrykkeligt, at det forhold, at voldtægt er begået mod en person, som gerningsmanden har eller har haft en relation til forud for voldtægten, herunder ægteskab

² *Voldtægt der anmeldes V* udgivet af Kriminalpræventivt Råd, december 2009 (Fysiske skader hos 72 % af ofrene for parvoldtægt, 66% for kontaktvoldtægt og 65% for overfaldsvoldtægt). Se desuden betænkningens bilag 4 om psykologiske eftervirkninger. Se også Amnesty Internationals rapport "Case Closed, Rape and Human Rights in the Nordic Countries" fra 2009

³ Rigsadvokaten informerer. Nr. 16/2009, s. 3

eller samliv, ikke i sig selv bør anses som en formildende omstændigheder.

Amnesty International skal videre foreslå, at det i bemærkningerne til lovforslaget anføres, at de angivne, generelle forskelle i "normalstrafniveauet" mellem overfaldsvoldtægt og par- og kontaktvoldtægt, som fremgår af strafskærpelsesloven af 2002, ophæves.

Ad Straffelovrådets fælles bemærkninger til Model A, B og C, om definitionen af samleje. (Bind I, p. 191, bind II, p. 800).

Straffelovrådet foreslår, at straffelovens definition på et samleje udvides fra den gældende definition, som alene omfatter vaginalt samleje, til også at omfatte analt samleje.

Amnesty finder det ønskværdigt og stringent, at samlejebegrebet udvides på denne måde, dels fordi tvunget analt samleje må anses for fuldt så krænkende som vaginalt samleje, dels på grund af den øgede ligestilling mellem mandlige og kvindelige ofre, som ændringen medfører.

Amnesty skal dog samtidig foreslå, at man følger Straffelovrådets tanke konsekvent og lader tvungen *oral indtrængen* omfatte af samlejedefinitionen i § 216, i stedet for (som efter den gældende lov) at straffe oral indtrængen efter § 225 om anden seksuel omgængelse.

At lade tvungen oral indtrængen straffe efter § 216 vil efter Amnesty Internationals opfattelse sende et signal om, at tvungen oral indtrængen er lige så krænkende over for ofret som mere traditionelt samleje og dermed lige så strafværdig.

Ad § 1, nr. 15

Efter gældende ret er det ikke strafbart at groft udnytte sin ægtefælles tjenstlige eller økonomiske afhængighed til at skaffe sig samleje mod ofrets vilje, idet § 220 kun gælder uden for ægteskab. Et flertal af Straffelovrådets medlemmer foreslår, at denne undtagelse ved ægteskab fjernes

således, at overgrebet er strafbart, uanset om offer og gerningsmand er gift. Amnesty støtter flertallets forslag.

Ad § 1, nr. 18 – om tilsnigelse.

Straffelovrådet foreslår at ændre ordlyden af § 221, således at det ikke længere er strafbart at tilsnige sig samleje med en person, der vildfarende tror at være gift med gerningsmanden. Det vil fortsat være forbudt at tilsnige sig samleje med en person ved at udgive sig for at være en anden. Amnesty støtter at henvisningen til ægteskab også fjernes fra denne bestemmelse, så det sikres, at ægteskab i sig selv ikke har betydning for vurderingen af et overgrebs grovhed og strafværdighed.

Ad § 1, nr. 23 – om ophævelse af ægteskab som strafbortfaldsgrund.

Herunder foreslår Straffelovrådet at ophæve den gældende § 227, der giver mulighed for nedsættelse eller bortfald af straffen for blandt andet voldtægt, hvis ofret og gerningsmanden *efter overgrebet* gifter sig eller vedbliver med at være gift. Amnesty støtter ophævelsen af denne utidssvarende bestemmelse, da ægteskab ikke under nogen omstændigheder bør give adgang til strafrihed for voldtægt.

Børnerådet

19. december 2012
j.nr. 3.7.27/sgh

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen,
Strafferetskontoret

Vedr. Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

Børnerådet kommenterer alene de emner i betænkningen, der har betydning for børn og unge.

Samlet set kan Børnerådet med nedenstående kommentarer tilslutte sig Straffelovrådets anbefalinger til udvidet hhv. indskrænket kriminalisering, ændret afgrænsning mellem forskellige strafbemmelser og til strafudmålingen.

Børnerådet ønsker særligt at kommentere forslaget om ophævelse af straffelovens § 234 om salg af utugtige billeder og genstande til et barn under 16 år.

Børn og unge skal ikke udsættes for porno. Det er imidlertid også Børnerådets opfattelse, at § 234 i dag er uden praktisk betydning, og at straffeloven ikke er et egnet instrument til at regulere den kendsgerning, at børn og unge med lethed og gratis via nettet kan opnå adgang til porno. Ressourcerne vil set med Børnerådets øjne være bedre anvendt på seksualundervisning i skolen og på rådgivning af de voksne, der skal beskytte børn og unge mod at blive udsat for porno.

Videre hæfter Børnerådet sig ved, at den, der viser eller udleverer porno til et barn, fortsat efter omstændighederne vil kunne straffes for blufærdighedskrænkelse efter lovens § 232.

Hertil kommer, at forældelsesfristen for blufærdighedskrænkelse over for et barn under 15 år efter Straffelovrådets forslag tidligst skal regnes fra den dag, den forurettede fylder 18 år. Forældelse vil derved tidligst kunne indtræde, når den krænkede er 23 år.

Børnerådet tilslutter sig denne særlige ændring. Herved sikres det i forbindelse med også denne bestemmelse, at et barn, som er blevet krænket på denne måde, senere som voksen har muligheden for at reagere retligt over for krænkelser.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a horizontal line.

Per Larsen
Formand for Børnerådet

A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'A', 'J', 'L', and 'L' in a cursive style.

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Den 18. december 2012

E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

Udtalelse vedr. Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

Justitsministeriet har i brev af 21. november 2012 anmodet bl.a. Danner om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Danner skal hermed afgive følgende udtalelse:

Danner vil gerne indledningsvis kvittere for det meget store arbejde, der er udført i forbindelse med Straffelovrådets gennemgang af straffelovens kapitel 24.

Danner bakker især op om Straffelovrådets konklusioner om:

- at der ikke sondres mellem forskellige typer af voldtægt som basis for den konkrete strafudmåling, men at den konkrete strafudmåling sker på grundlag af domstolenes vurdering af de konkrete foreliggende omstændigheder
- at det i bemærkningerne til lovforslaget understreges, at strafudmålingen i voldtægts-sager skal ske på grundlag af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af voldtæg-tens karakter og øvrige foreliggende omstændigheder og ikke på grundlag af en gene-relt forskellig vurdering af grovheden af kontaktvoldtægt og parvoldtægt i forhold til overfaldsvoldtægt.

Danner lægger meget vægt på, at muligheden for at straffe en parvoldtægt lige så strengt som en overfaldsvoldtægt, bevares fuldt ud.

I forbindelse med arbejdet i Dannerhusets krisecenter opleves således sager, hvor det efter Danners vurdering er vigtigt, at den anvendte vold mellem partnere, herunder grov vold, bør kunne anvendes som en skærpene omstændighed, der medfører, at en parvoldtægt straffes lige så strengt som en overfaldsvoldtægt.

Med venlig hilsen

Susanne Philipson
Direktør

Høringssvar fra Dansk Kvindesamfund

vedrørende Straffelovrådets betænkning om revision af straffelovens kapitel 24, for så vidt angår anbefalingerne på prostitutionsområdet

Dansk Kvindesamfund fremsender hermed vore bemærkninger til Straffelovrådets betænkning, idet vi går ud fra, at det er en forglemmelse fra Justitsministeriets side, at Dansk Kvindesamfund ikke optræder på listen over høringsberettigede.

Indledende bemærkninger

Dansk Kvindesamfund finder det positivt, at der nu sker en revision af straffelovens sædelighedskapitel, og at Straffelovrådet i den forbindelse anbefaler en udvidelse af rufferiparagraffen til også at omfatte gade-, bar- og escortprostitution.

Rådets opfattelse af prostitution

Straffelovrådet lægger i sin vurdering af rufferibestemmelsen til grund, at der kan skelnes mellem frivillig og tvungen prostitution, uden at komme nærmere ind på, ud fra hvilke kriterier denne skelnen skal foretages, og uden at definere kriterier for, hvad rådet forstår som frivillig prostitution.

Det forekommer Dansk Kvindesamfund, at Straffelovrådet overordnet har arbejdet ud fra en fundamentalt anderledes holdning til prostitution end den, der er konsensus om mellem Folketingets partier og blandt borgerne, nemlig at prostitution primært er et socialt problem – noget, der hviler på mange års erfaringer fra det sociale arbejde, underbygget af danske og udenlandske undersøgelser.

Således synes Straffelovrådet at mene at samfundet har en forpligtelse til at tilgodese og akkommodere den del af sexindustrien, som foregår gennem bordelvirksomhed. Dansk Kvindesamfund formoder, at Straffelovrådet står alene med denne særholdning, og at den således ikke deles af justitsministeren og hans ministerium.

Rådet lægger til grund for sine strafretlige vurderinger, at prostitution er 'sex mellem samtykkende voksne', altså en frivillig aftale mellem to ligeværdige, voksne parter, og at den prostituerede oftest har kontrol over måden, hvorpå hun skal prostituere sig m.v. Rådet forbiser her bl.a., at det er betalingen for sex, der er drivkraften for hovedparten af de prostituerede, ikke den seksuelle tilfredsstillelse, og at der ikke er tale *sex mellem to parter*, men om *sex med én part* og dermed om et skævt, ikke et ligeværdigt, magtforhold, hvor det er sexkøberen, der i kraft af sine penge har kontrollen.

Rådet finder, at det er et holdningsspørgsmål, hvorvidt kønnet har betydning i prostitution. Rådet taler hermed ret imod det veldokumenterede faktum, at det i helt overvejende grad er mænd, der køber sex, og at det i helt overvejende grad er kvinder, der prostituerer sig, og at det er et forhold, der gør sig gældende på globalt plan.

Flertallet af de kvinder, der prostituerer sig i Danmark, er ikke- eller lavtuddannede, der er en overvægt af udenlandske, fattige kvinder, og der er ligeledes en overvægt af kvinder, der har oplevet overgreb af seksuel eller anden karakter, og disse oplevelser har været en væsentlig pushfaktor til at gå ind i prostitution.

Det er meget uheldigt, at rådet ikke har inddraget erfaringer fra tidligere prostituerede i sine vurderinger. En del kvinder, der er kommet ud af prostitution, beskriver, at det, de opfattede som frivillig prostitution, senere viste sig at være karakteriseret ved ufrivillighed og udnyttelse, et modsætningsforhold, der både er beskrevet i danske og udenlandske undersøgelser og interviews med tidligere prostituerede, og som også kommer klart til udtryk i den svenske sexkøbslovevaluering.

Rådets udgangspunkt om, at der kan skelnes mellem frivillig og tvungen prostitution, betyder, at det skæve magtforhold, den økonomiske over/underlegenhed, de sociale og psykologiske aspekter i prostitution, sexindustriens organisering og stærke tilknytning til organiseret kriminalitet, tvang og kontrol, samt de mange repressive mekanismer, herunder psykologiske undertrykkelsesmekanismer, ikke kommer i betragtning.

Rådet tilkendegiver med sin anbefaling af at fremme det, rådet anser som frivillig prostitution i et ligeværdigt fællesskab mellem flere prostituerede, at samfundet skal lægge strafretlige sanktioner til rette på en måde, der vil beskytte de få stærke, danske prostituerede. Det vil efterlade den store gruppe sårbare og udsatte – herunder de mange udenlandske kvinder, der prostituerer sig i Danmark – i en endnu mere ubeskyttet og sårbar situation, end de befinder sig i i dag, hvis rådet anbefaling om at liberalisere rufferibegrebet og tillade ikkeerhvervsmæssig mellemmandsvirksomhed gennemføres.

Rådets undersøgelse af en sexkøbslovgivnings effekter

Hvad angår undersøgelsen af sexkøbsloves effekter, som foreskrevet i regeringsgrundlaget, finder Dansk Kvindesamfund det ganske usædvanligt, at Straffelovrådet har arbejdet uden et skriftligt kommissorium. Justitsministeriet har heller ikke kunnet fremvise et skriftligt notat vedrørende undersøgelsen, som man derfor må formode har været et af justitsministeren afgivet mundtligt kommissorium uden notat, jf. flere henvendelser fra Kvinderrådet i løbet af sommeren 2012.¹

Danmark har forpligtet sig til at begrænse efterspørgslen efter prostitution med alle midler, herunder lovgivningsmæssige, ved at tiltræde Palermoprotokollen fra 2000 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Lande som fx Norge, Sverige og Island har indført sexkøbslovgivning efter meget grundige overvejelser, hvor både sociale, ligestillingsmæssige, kriminalitetsbekæmpende og strafretlige forhold er blevet belyst.

Set i det lys er det påfaldende, at regeringen har valgt at undlade at inddrage viden fra autoriteter på social- og ligestillingsområdet, hvilket synes direkte at underminere grundlaget for den i regeringsgrundlaget aftalte grundige undersøgelse om effekterne af et lovforbud om købesex.

¹ <http://www.kvinderaadet.dk/aktindsigt-gav-ingen-indsigt>

Straffelovrådets vurdering af et forbud mod sexkøb

Rådets vurdering af en sexkøbslovs virkninger afviger på centrale punkter fra de erfaringer med loven, som er beskrevet af svenske myndigheder i den svenske rigsadvokats evaluering af sexkøbsloven fra 2010²³.

Straffelovrådet understreger gentagne gange, at grundlaget for et forbud mod købesex primært er et såkaldt holdningsspørgsmål af etisk og moralsk karakter. Samtidig mener rådet, at de på baggrund af de kilder, som de har taget i anvendelse, kan forudsige følgende om et straffelovfæstet købesexforbud:

- At der kun vil være godt 10 pct. af de prostituerede at finde blandt dem, der i forvejen gerne vil ud af prostitution, der forventes at ophøre med at prostituere sig grundet den qua lovens besværliggjorte adgang til et kundegrundlag.
- At loven i øvrigt ikke forventes at have nogen nævneværdig effekt på hverken omfanget af prostitution eller menneskehandel og andre former for tvang eller svig.
- At loven yderligere vil kunne sætte sårbare prostituerede i en endnu mere sårbar situation, idet den vil reducere deres kundegrundlag og dermed ramme dem økonomisk.
- At en lov mod købesex er for ressourcekrævende at håndhæve.

Straffelovrådets konklusioner er således ikke blot selvmodsigende, men tilmed ikke hovedsageligt funderet i en retlig vurdering af håndhævelsesmuligheder, bevisbyrde, sexkøbers retsstilling, etc., men i al væsentlighed i generelle betragtninger, herunder fortolkninger af svenske erfaringer, der i et ikke ubetydeligt omfang strider imod de svenske myndigheders egne konklusioner.

For at der ikke skal herske tvivl om, hvad svenske myndigheder og svenske prostituerede gav af oplysninger om lovens effekter, opsummeres Sveriges rigsadvokats evaluering (2010) her i hovedtræk⁴:

Overordnet

Forbuddet mod køb af seksuelle ydelser har haft den ønskede effekt og udgør et vigtigt værktøj i forebyggelse og bekæmpelse af prostitution.

Sexkøberne

- Der er sket et fald i sexkøbere fra 13,6 pct. (1996) til ca. 8 pct. (2008).
- Loven virker afskrækkende/forebyggende på mænd, der overvejer at begynde at købe sex.

Forholdene for de prostituerede

- Intet tyder på øget vold mod prostituerede.
- Intet tyder på, at prostituerede har fået forværrede livsvilkår.

² <http://www.8marts.dk/upl/11399/Evalueringafdensvenskesexkbslov.pdf>

³ <http://politiken.dk/indland/ECE1819311/regeringen-faar-hug-for-holdning-til-koebesex/>

⁴ <http://www.8marts.dk/upl/12085/Faktaarkdensvenskesexkbslovnovember2012.pdf>

- Prostituerede oplever, at loven har givet dem mere magt over deres situation, fordi de bl.a. kan anmelde truende sexkøbere for sexkøb.
- Loven har gjort det nemmere for prostituerede at stoppe i prostitution og søge hjælp.

Prostitutionens omfang og arenaer

- Prostitutionen er stagneret, muligvis faldet en smule.
- Intet tyder på, at prostitution og bordelvirksomhed er gået under jorden.
- Gadeprostitutionen er halveret.
- Der er ikke sket en øgning i andelen af udenlandske gade prostituerede som i andre lande.
- Intet tyder på, at indendørsprostitution er øget på f.eks. hoteller, restauranter og sexklubber/barer.
- Intet tyder på, at gade prostituerede har skiftet arena til indendørsprostitution.
- Der er ingen omfattende bordelvirksomhed.
- Internetprostitution er øget de seneste 5 år (2003-08) ligesom i Danmark og Norge. Her er der dog mange flere, der sælger sex via internettet.
- Intet tyder på, at antallet af sexannoncer på internettet er øget hurtigere i Sverige end i Danmark og Norge.

Politiet

- Politiet har god oversigt over de forskellige prostitutionsarenaer.
- Politiet finder det ikke vanskeligt at danne sig et overblik over, hvor kontakter mellem sexkøbere og prostituerede finder sted på internettet.
- Sexkøberne er en ny og vigtig informationskilde for politiet i forbindelse med bekæmpelse af alfonser og menneskehandlere.
- Det er ikke blevet sværere for politiet at etablere kontakt til de prostituerede.
- Politiets tilstedeværelse i gadeprostitutionsmiljøerne opleves som en tryghed af de prostituerede.
- Overtrædelser af sexkøbsloven er lette at konstatere og ukomplicerede at behandle.
- Sexkøbsloven giver politiet langt bedre muligheder for at gribe ind på bordeller, mod menneskehandel og mod prostitution af mindreårige.
- Opgaven med at bekæmpe alfonser, menneskehandlere og sexkøbere er ikke svær.
- Politiet anser sexkøberen som den vigtigste aktør på prostitutionsområdet, som roden til, at der findes prostitution og menneskehandel.
- Indsatsen kræver, at det prioriteres at ville bekæmpe prostitution og menneskehandel.

De sociale myndigheder

- Det er ikke blevet sværere for de sociale myndigheder at etablere kontakt til de prostituerede.
- Der er en stigning i antallet af prostituerede, der søger myndighedernes hjælp til at stoppe i prostitution.

Menneskehandel

- Loven modvirker organiseret kriminalitet; markedet er for lille og risikoen for at blive opdaget for stor, til at menneskehandlere finder det attraktivt at operere i Sverige.
- Menneskehandlen i Sverige har et betydeligt mindre omfang end i andre sammenlignelige lande.
- Antallet af ofre for menneskehandel er lavere end i de fleste andre lande.
- Antallet af ofre for menneskehandel ligger på et relativt stabilt niveau, mens det stiger i sammenlignelige lande.

Befolkningens holdninger til loven

- Der er sket en tydelig holdningsændring til sexkøb (33 pct. i 1996, 76 pct. i 1999).
- Støtten til loven er nu på over 70 pct.
- Støtten til loven er højst blandt unge.
- Loven placerer ansvaret for prostitution og menneskehandel hos sexkøberen og ikke hos den prostituerede.

Prostitueredes holdninger til loven

- Personer, der *er i* prostitution
 - o er kritiske over for sexkøbsloven,
 - o synes at loven stigmatiserer dem,
 - o synes, at deres vilje ikke respekteres.
- Personer, der *er kommet ud af* prostitution
 - o er gennemgående positive over for loven,
 - o synes, at loven har givet dem styrke til at forlade prostitution,
 - o synes, at loven har frataget dem skylden for den udnyttelse, de har været udsat for,
 - o synes ikke, der findes frivillig prostitution,
 - o synes, at det er sexkøberne, der lokker kvinder ind i prostitution,
 - o at udnyttelsen i prostitution ikke er noget, man vil se eller forstå, mens man er i prostitution.

Dansk Kvindesamfund mener i lighed med bl.a. SF og Socialdemokratiet og størstedelen af de sociale institutioner, der arbejder med støtte til prostituerede, at der bør indføres en lignende lov mod køb af seksuelle tjenester i Danmark. Vi begrundet dette i følgende observationer:

- at menneskehandlen til prostitution er bremset i Sverige, mens den vokser i lande uden et sexkøbsforbud. Såfremt man ønsker at bremse handlen med kvinder, er en indførelse af et forbud mod køb af seksuelle tjenester den eneste metode, der har vist sig virkningsfuld. Det er et resultat, der er værd at søge opnået i Danmark, idet der indtil videre ikke findes andre prostitutionspolitiske modeller med samme resultat noget sted i verden.

- at prostitution er et kønnet fænomen, der udover at være et socialt problem udtryk er for seksuel vold mod prostituerede, og at seksuel vold bør straffes på lige fod med andre former for vold.
- at et sexkøbsforbud ændrer befolkningens syn på at købe sex, og at det vil betyde, at færre end i dag vil købe sex i fremtiden, således at markedet for prostituerede, herunder handlede kvinder, på sigt vil mindskes.
- At et sexkøbsforbud, ud over at placere ansvaret for den seksuelle udnyttelse i prostitution hos voldsudøveren, også har den effekt, at flere kommer ud af prostitution, og at de prostituerede i den forbindelse føler, at loven fritager dem for skylden for, at de har været udnyttet i prostitution.

Samfundet bruger hvert år et tocifret millionbeløb på at rehabilitere danske prostituerede, der er kommet ud af prostitution med alvorlige følgevirkninger, også selv om mange af disse kvinder på et tidspunkt har haft opfattelsen af at have været i prostitution frivilligt. Den omkostningstunge og ressourcekrævende sociale indsats dokumenterer, hvor store menneskelige omkostninger det har for mange at have været i prostitution. Set i det lys giver Straffelovrådets grundlæggende præmis om frivillighed i prostitution ikke megen mening.

Dansk Kvindesamfund mener, at det må være samfundets opgave at reducere sexindustrien og beskytte de udsatte og sårbare individer, *ikke* at lægge de strafretlige forhold til rette på en sådan måde, at få særligt stærke individer får de bedst mulige forhold for at drive prostitutionsforretning, og så organiserede kriminelle får yderligere adgang til fortjeneste af andres prostitution.

I den forbindelse skal det nævnes, at sexindustrien hvert år har en omsætning på et stort, trecifret millionbeløb, og at der stort set ikke betales skat og moms af disse penge.

Begrænsning af rufferibestemmelsen og adgangen til at holde bordel

Rådet anbefaler, at mellemmandsvirksomhed tillades, såfremt der er tale om indtægter fra bordeldrift i et 'ligeværdigt fællesskab' mellem flere prostituerede. Det skal således tilsyneladende efter rådets mening være op til domstolspraksis i fremtiden at afgøre, hvornår overførsel af indtægter fra prostitution kan betragtes som rufferi. Dette finder Dansk Kvindesamfund bekymrende, naivt og skadeligt, hvilket uddybes nedenfor.

Rufferiparagraffen er en beskyttelse mod, at andre udnytter ens prostitution, en beskyttelse, Danmark er forpligtet til at yde via flere internationale aftaler, herunder FN's Kvindekonvention.

Dansk Kvindesamfund anser en gradbøjning af rufferibestemmelsen som et brud på FN's Kvindekonvention, artikel 6, og undrer sig over at Straffelovrådet ikke har fundet anledning til at kommentere på Danmarks forpligtelser i henhold til samme. Rufferibegrebet hverken kan eller bør gradbøjes, hvis kvinder skal kunne beskyttes tilstrækkeligt mod, at andre udnytter deres prostitution.

Rådets model for legal bordeldrift

Straffelovrådet lægger nærmere op til, at det skal kunne være muligt for et kollektiv af prostituerede på et bordel at ansætte personer til at løse opgaver for dem såsom telefonpasning, kalenderpasning, administration, revision, sikkerhed m.m. (ikkeerhvervsmæssig mellemmandsvirksomhed).

Yderligere skal en eller flere af de prostituerede på bordellet kunne overføre deres indtægter til en eller flere af de andre prostituerede. Det er uklart, hvor længe disse overførsler kan opretholdes, før det ligner et ikke ligeværdigt forhold mellem de prostituerede på bordellet, og hvor store summer, der kan være tale om at aflønne med - rådet definerer ikke, hvor grænsen går mellem legal mellemmandsvirksomhed og rufferi; følger man rådets anbefaling, vil det fremover blive op til domspraksis at afgøre dette fra sag til sag.

I forbindelse med rådets anbefaling af legal bordeldrift forbigår rådet ydermere det faktum, at langt de fleste prostituerede på massageklinikker i dag ikke registrerer sig, betaler skat og moms m.m. Denne tendens ændres ikke, selv om bordeldrift legaliseres. Rådets anbefaling betyder også, at det således tilsyneladende vil blive fuldt lovligt f.eks. at rekruttere prostituerede fra andre EU-lande til at arbejde på bordeller i Danmark og at profitere direkte på dette ved fx at lade sig ansætte som administrator eller sikkerhedsvagt eller alternativt at lade de prostituerede overføre penge til én som kollega på bordellet.

Straffelovrådets afkriminalisering af bordeldrift kan ansues som en pendant til den tyske og hollandske løsning, hvor rufferi er legalt. Således anbefaler rådet:

- at det at holde bordel udtages af rufferibestemmelsen i straffelovens § 228, mens andre former for prostitution fortsat omfattes af den.
- at afkriminalisere mellemmandsvirksomhed vedrørende andres prostitution, så længe det ikke indebærer, at mellemmanden driver virksomhed med eller i øvrigt udnytter andres prostitution.

Med anbefalingen om at gøre det lovligt at etablere bordeller, bevæger Danmark sig væk fra de andre nordiske lande og i retning af retstilstanden i fx Tyskland, Holland, Østrig og New Zealand dog med den store forskel, at det må formodes, at Straffelovrådet ikke lægger op til, at de prostituerede omfattes af arbejdsmiljøreglerne eller kan optages i en a-kasse på grundlag af deres prostitution. Til gengæld må man formode, at rådet forestiller sig, at personer, de måtte ansætte til andre funktioner på bordellet, er omfattet af reglerne på det danske arbejdsmarked.

Desuden er det bemærkelsesværdigt, at rådet mener, at 'frivilligt' prostituerede skal have mulighed for at ansætte fx vagtpersonale, uden at gøre sig den rimelige overvejelse, hvorfor der er behov for denne beskyttelse, og mod hvem.

Sexkøbere udøver ofte vold mod prostituerede i tillæg til den seksuelle vold, selve prostitutionen er udtryk for. Rådet anbefaler ikke en kriminalisering af sexkøberne, der udøver denne vold, men mener i stedet, at staten skal lægge straffeloven til rette på en sådan måde, at de prostituerede skal fastholdes længst muligt i en udnyttelse, der er stor risiko for de kan få varige skader af at have befundet sig i.

Erfaringer med legalisering af rufferi

En legalisering af mellemmandsvirksomhed og bordeldrift vil ikke medføre øget sikkerhed, gennemsigtighed og kontrol. Erfaringer fra lande, der har legaliseret rufferi rufferibegrebet (fx Holland, Tyskland og New Zealand), viser:

- at det har ført til øget prostitution
- at det har ført til en øget handel med kvinder til prostitution
- at det ikke har øget sikkerheden for de prostituerede
- at myndighederne ikke har fået bedre, men mindre kontrol over sexindustrien og dens pengestrømme
- at de organiserede kriminelle etablerer legale bordeller, bag hvilke de driver en bagvedliggende skjult prostitutionsforretning med udnyttelse, menneskehandel, pengehvidvaskning m.m.
- at kun en lille del af indtægterne fra prostitution opgives til myndighederne
- at de prostituerede ikke registrerer sig eller betaler skat og moms i nævneværdig grad, idet de vil undgå stigmatisering

Øgningen i menneskehandel i lande med legalisering af rufferi er veldokumenteret, senest i undersøgelsen 'Does Legalized Prostitution Increase Human Trafficking?' (2011), der bl.a. fastslår følgende:

'Our empirical analysis for a cross-section of up to 150 countries shows that the scale effect dominates the substitution effect. On average, *legalized prostitution increases human trafficking inflows*.'⁵

Sexindustriens organisering i dag

Rådet viser med sine forslag indirekte en naiv antagelse af, at bordeller med danske prostituerede ikke er underlagt pres fra ruffere, kriminelle, der kræver beskyttelsespenge, og organisatorer (ejendomsindehavere, webadministratorer m.m.), der hver kræver deres del af kagen.

Sexindustrien er kendetegnet ved en stor sort økonomi – prostitution betales ikke med dankort. Sexindustrien drives i betydeligt omfang af organiserede kriminelle, og der betales i vidt omfang beskyttelsespenge til disse, også fra bordeller, der i dag drives i det, rådet beskriver som 'ligeværdige fællesskaber'.

Et eksempel er Anni Fønsby-sagen⁶, hvor der var unddraget millioner, hvor der var stoffer og våben indblandet og var tale om, at nogle af de såkaldt frivilligt danske prostituerede, der indgik i det, Straffelovrådet beskriver som et ligeværdigt fællesskab, havde særdeles vanskeligt ved at

⁵ Courant Research Centre 'Poverty, Equity and Growth in Developing and Transition Countries: Statistical Methods and Empirical Analysis', 2011, Georg-August-Universität Göttingen, Seo-Young Cho, Axel Dreher, Eric Neumayer http://www2.vwl.wiso.uni-goettingen.de/courant-papers/CRC-PEG_DP_96.pdf

⁶ <http://www.domstol.dk/Odense/nyheder/domsresumeer/Pages/dOMIRUFFERISAG.aspx>

komme ud af prostitution p.g.a. kontrol fra deres ruffer, der udadtil 'blot' administrerede kvindernes websider, lokaler og vagtplaner.

Gennemføres rådets anbefalinger om at legalisere bordeldrift og mellemmandsvirksomhed, kan der sås berettiget tvivl om, hvorvidt en person, der har begået handlinger lignede Anni Fønshys, i fremtiden vil kunne straffes for rufferi.

Ligeledes er bordeldrift en hjørnesteen for organiseret kriminalitet, herunder for Hells Angels, hvilket Kasper Vetter-sagen dokumenterede⁷. Disse kriminelle sidder på markedet og tilvejebringer bl.a. en del af de vagter, der 'ansættes' på bordellerne, og som med rådets forslag vil gå fra at være kriminelle til at være legalt ansatte.

Selv om bordeldrift legaliseres ved at legalisere mellemmandsvirksomhed, vil store pengesummer stadig kunne skifte hænder, uden at det kan spores kontraktligt eller regnskabsmæssigt. Ruffere kan udnytte prostituerede under dække af, at de befinder sig på lovlig grund ved at optræde som vagter eller hjælpende, administrative mellemmand. En lille del af indtægterne kan regnskabsføres, mens den resterende andel af sorte penge kan fordeles til mellemmand, bagmand og menneskehandlere. Der er ingen grund til at tro, at de organiserede kriminelle i Danmark ikke vil udnytte de nye forretningsmuligheder fuldt ud.

En legalisering af bordeldrift, som rådet foreslår, vil efter meget stor sandsynlighed føre til øget prostitution, øget menneskehandel, øgede muligheder for at udnytte de prostituerede, som det er set i andre lande, og kan under ingen omstændigheder anbefales.

Mellemmandsvirksomhed og mulighed for at ansætte personale i bordeller vil øge kriminelle netværks mulighed for at udnytte andres prostitution, nu som legale forretningsfolk, mens de prostituerede vil skulle tjene endnu flere penge til at 'aflønne' deres mellemmand. Dette vil føre til, at de skal prostituere sig endnu mere, end de gør i dag.

Internationale forhold

Dansk Kvindesamfund gør i forbindelse med rådets anbefaling af en udvidelse af rufferibestemmelsen til at omfatte alle prostitutionsarenaer opmærksom på, at teknologiudvikling i kombination med øget globalisering betyder, at ruffere/bagmand kan tjene på andres prostitution, uden at de opholder sig i samme land som de prostituerede, og at man juridisk bør overveje, hvad denne internationalisering betyder for muligheden for at sigte og straffe rufferi og bagmandsvirksomhed, og om der kan tages højde for dette i lovgivningen.

Prostitution fra restaurant

Dansk Kvindesamfund mener ikke, det skal være muligt for prostituerede at prostituere sig fra restauranter, uden at ejeren kan gøre indsigelse, ud fra samme argumentation som ved rufferi: det vil åbne endnu et forretningsvindue for ruffere og bagmand.

⁷ Bordeldrift er en hjørnesteen for organiseret kriminalitet.

Annoncering og rufferi

Dansk Kvindesamfund anbefaler, at trykt og elektronisk annoncering af prostitution betragtes som rufferi. Der har gennem en årrække været en række sager i medierne, som har tydeliggjort, at en del af de sexannoncer, der bl.a. bringes i Ekstra Bladet, dækker over salg af kvinder, der senere viser sig at være ofre for menneskehandel og/eller rufferi. Det samme er med stor sandsynlighed tilfældet med annoncering på internettet, men der findes ikke dokumentation for det, idet det, så vidt vides, ikke har været undersøgt.

25 (7 pct.) af prostitutionsannoncerne i Ekstra Bladet den 31. juli i år reklamerede for bordeller, der i dag er indblandet i sager om menneskehandel eller rufferi⁸. Medarbejder i Center mod Menneskehandel, Anette Skjoldborg, siger i den forbindelse: 'Vi finder stort set ingen ofre, der ikke er annonceret for i Ekstra Bladet'.

Tilfældet er ikke enestående; den 29. marts 2009 var i alt 6 pct. af avisens sexannoncer for bordeller, der stod en bagmand bag.

Tallene ovenfor viser *ikke*, hvor mange annoncerede prostituerede der reelt er under tvang og udnyttelse fra ruffere. Annoncerne dækker med stor sandsynlighed over reklamer for langt flere bordeller, hvor der er tale om rufferi og andre ufrie forhold, end der er 'ført' bevis for, p.g.a. manglende efterforskning i prostitutionsmiljøerne.

Strafskærpelse i forbindelse med voldtægt af handlede kvinder

Straffelovrådet nedfælder som grundlag for sine anbefalinger en skarp sondring i mellem frivillig prostitution og tvungen prostitution, jf. ovenfor, men undlader at komme ind på de nuancer, der er derimellem. Mange ofre for menneskehandel har vidst, at de skulle være prostituerede i Nordeuropa, men bliver låst fast i fiktiv gæld og andre ufrie forhold. Disse prostituerede kan være meget svære at placere i den ene eller den anden kategori, især fordi Danmark har en særdeles restriktiv offeridentifikation, der ligger på kanten af, hvad internationale konventioner påbyder, og som betyder, at kun ganske få kvinder opnår status som ofre for menneskehandel.

Dette er formentlig også grunden til, at der indtil videre ikke er blevet rejst en eneste sag imod en sexkøber til ofre for menneskehandel, heller ikke de ofre, der har domstolens ord for at være dette. Det er for svært at bevise forsæt hos køber. Højere strafammer for voldtægt på dette område virker derfor som et forslag til en lovændring uden reelt indhold.

Dansk Kvindesamfund har vanskeligt ved at se, dels hvordan det skal komme til sexkøberens kendskab, at kvinden er offer for kvindehandel, inden han har sex med hende, dels hvordan sexkøberens retssikkerhed opretholdes i denne situation. Dansk Kvindesamfund henstiller igen til, at man i stedet indfører et fuldt forbud mod at købe sex

⁸ <http://journalisten.dk/bladnummer/2012-11>

Afsluttende kommentarer

Sluttelig skal vi beklage, at regeringen med sin udmelding om ikke at indføre et forbud mod køb af seksuelle tjenester, inden Straffelovrådets betænkning har været i høring, betyder, at de høringssvar, Justitsministeriet indhenter, ingen betydning vil få for den politiske beslutningsproces angående dette forhold, hvilket bryder med den tradition, Danmark har for at inddrage civilsamfundets erfaringer i lovgivningsprocessen.

Med venlig hilsen

Lisa Holmfjord
Forkvinde
Dansk Kvindesamfund

København, den 18. december 2012

NOTAT

Til Justitsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
1216 København K

DANSKE
REGIONER

19-12-2012

Sag nr. 12/2392

Dokumentnr. 55565/12

Nina Suenson

Tel. 35 29 83 68

E-mail: Nsu@regioner.dk

Danske Regioners udtalelse om betænkning om seksualforbrydelser

Herunder følger Danske Regioners udtalelse om Straffelovrådets 'Betænkning om seksualforbrydelser'. Der skal i denne udtalelse tages forbehold for, at den ikke er politisk behandlet.

Betænkningen er en vurdering af, om der bør foretages ændringer i straffelovens kapitel om seksualforbrydelser.

Danske Regioner finder generelt betænkningen hensigtsmæssig og har alle en kommentar til sprogbruget i betænkning og lovforslag.

Danske Regioner påskønner, at man ønsker at modernisere sprogbruget. Vi synes dog, der hersker en vis uklarhed i forhold til begrebet 'institution' i såvel betænkning som lovforslag.

Efter Danske Regioners opfattelse bruger man ikke længere begrebet 'institution' i relation til voksne beboere. Det handler om ønsket om at afinstitutionalisere og give borgerne respekt og en følelse af egen bolig, hvilket de også har efter loven.

Man taler nu derfor udelukkende om 'botilbud' eller 'bosted'. Dette gælder også for psykiatrien, hvor der derfor heller ikke er noget, der hedder 'døgninstitution', når vi taler voksne mennesker med psykiatriske problemstillinger. Begrebet 'institution' bruges i dag kun i forhold til børn og unge.

Lovforslaget bør konsekvensrettes i forhold til dette.

Mvh. Nina Suenson

Ketilbjørn Hertz

Fra: Nina Suenson, NSU [NSU@regioner.dk]
Sendt: 19. december 2012 14:08
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: Danske Regioners udtalelse om betænkning om seksualforbrydelser
Vedhæftede filer: CaseNo12-2392_#1050061_v1_Danske Regioners udtalelse om betænkning om seksualforbrydelser.DOCX.docx

Kære Ketilbjørn.

Hermed Danske Regioners udtalelse vedr. betænkningen om seksualforbrydelser.

Lige en lille uddybning af vores kommentar: når vi taler om, at man bør konsekvensrette ift. begrebet 'institution' tænker vi på afsnit 14 og 15 i lovforslaget.

14: hvor I taler om 'døgninstitution' og 'institution'.

15: hvor I rigtig nok vil ændre sprogbruget, så det indbefatter de nye tendenser - botilbud, hjem o.a., men – så vidt vi forstår - stadig bevarer den "gamle" regel om 'institutioner', hvor der er absolut forbud mod forhold mellem ansatte og beboere. For det første bør ordet 'institution' slet ikke bruges. For det andet er det, som I beskriver som 'institution' eller 'institutionslignende' lig med det, som vi i dag ville kalde botilbud.

Du er velkommen til at henvende dig, hvis det forekommer uklart.

Mvh. og god jul!

Nina Melina Suenson
Konsulent
Sundheds- og Socialpolitisk Kontor

Danske Regioner
Dampfærgevej 22
2100 København Ø

T 35 29 83 68
E nsu@regioner.dk

Officiel post bedes sendt til
regioner@regioner.dk

www.regioner.dk

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Høring over Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

18. december 2012

Ved en e-mail af 21. november 2012 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

DKR-nummer:
12-131-0385
Sagsbehandler:
kbh

Det Kriminalpræventive Råd kan indledningsvis oplyse, at det er Rådets opfattelse, at kriminaliseringen af seksualforbrydelser kan have almenforebyggende virkning. Rådet mener dog samtidig, at det er vigtigt, at kriminaliseringen af området suppleres med en række forebyggende initiativer.

DKR støtter i den forbindelse Straffelovrådets forslag til udvidelse af muligheden for at benytte vilkår om sexologiske behandling over for personer, der dømmes for at udbrede eller besidde børnepornografi.

Undersøgelser¹ har vist, at det hovedsagligt er unge mellem 11 og 24 år, der anmelder voldtægt eller voldtægtsforsøg. Ligeledes er det hyppigst personer omkring 15-24 år, der udpeges som værende krænkeren.

Fokus på forebyggelse i skoleundervisningen

Rådet skal i forlængelse heraf anbefale, at der generelt sættes fokus på at forebygge seksuelle overgreb blandt unge, inden de opstår. Det kan fx ske gennem tidlig indsats og skoleundervisning, hvor børn og unge lærer at sætte egne grænser og respektere andres.

Der bør ligeledes arbejdes med faktorer, der kan reducere risikoen for seksuelle overgreb. Som eksempel kan nævnes indsatser, der sænker de unges indtagelse af alkohol.

¹ Madsen, Karin Steen mfl (2009) Voldtægt der anmeldes del V og Balvig, Flemming mfl. (2009): Voldtægt der anmeldes del IV

Fokus på både ofre og gerningsmænd

Side 2

Det Kriminalpræventive Råd finder videre, at det er vigtigt, at der bliver taget hånd om ofrene for seksuelle forbrydelser ved at sikre dem adgang til bistand og vejledning, når skaden er sket, fx i form af voldtægtscentrenes tilbud. Ligeledes er det vigtigt, at der er gode og dækkende behandlingstilbud til seksuelle krænkere.

Det skal i øvrigt bemærkes, at DKR i samarbejde med TrygFonden vil sætte fokus på at nedbringe antallet af seksuelle overgreb blandt unge.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at Rådet generelt bakker op om Straffelovsrådets forslag til modernisering af straffelovens bestemmelser om seksualforbrydelser.

Venlig hilsen

Marjun á Lað
Forebyggelseschef

GADEJURISTEN

Værnedamsvej 7A, 1. • DK-1819 Frederiksberg C • Tlf. 33 31 00 75 • Fax 33 31 00 78 • emk@gadejuristen.dk • www.gadejuristen.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København
Strafferetskontoret

19. december 2012

Vedr.: Udtalelse om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Gadejuristen skal hermed fremkomme med udtalelse om Straffelovrådets betænkning, særligt vedrørende betænkningens kapitel 19 om prostitution.

Gadejuristen ønsker indledningsvist at udtrykke glæde over Straffelovrådets grundige gennemgang af området og rådets saglige anbefalinger i forhold til den strafferetlige regulering af sexarbejderes forhold.

Gadejuristen er grundlæggende enig med Straffelovrådet i, at anvendelse af strafferetlige indgreb i forhold til prostitution bør have til formål at beskytte sexarbejderne, mens politiske målsætninger om reduktion af sexarbejde eller lignende ikke bør ske gennem kriminalisering, men via øvrige tiltag.

Straffelovrådet foreslår en ny strafferetlig regulering af prostitutionsvirksomhed, der skal beskytte sexarbejdere mod udnyttelse og samtidig indebærer en lempelse af den nuværende rufferibestemmelse mv., der skal give sexarbejdere større mulighed for at organisere sig i økonomiske fællesskaber med henblik på en rimelig fordeling af indtægter og udgifter til eksempelvis telefondamer, annoncering, vagtservice mv.

Gadejuristen bemærker endvidere, at Straffelovrådet slår fast, at der ikke er strafferetlige hensyn der forhindrer en fuld lovliggørelse af prostitution som erhverv. Spørgsmålet herom og den nærmere regulering heraf falder imidlertid uden for Straffelovrådets område, men i forlængelse af Straffelovrådets konstatering heraf, skal følgende anføres:

Gadejuristen støtter uforbeholdent en strafferetlig konstruktion, der reelt beskytter sexarbejdere mod udnyttelse, men bemærker, at dette forudsætter, at man etablerer en tidsvarende regulering, der svarer overens med de faktiske forhold i branchen og ikke direkte eller indirekte

indebærer en kriminalisering af sexarbejdere. Den foreslåede bestemmelse vil således fortsat kunne medføre en kriminalisering af sexarbejdere, hvis den ikke følges op af en overskuelig regulering af sexarbejderen forhold, der kan imødekomme alle eller i hvert fald størstedelen af den overordentligt differentierede gruppe der arbejder i branchen.

Som forudsætning for reelt at kunne skabe muligheder for, at alle sexarbejdere kan arbejde inden for lovgivningens rammer, må man undersøge de præmisser der faktisk arbejdes på og involveringen af sexarbejderne er i denne proces helt afgørende.

Ligesom det er udgangspunktet, at straffelovgivningen reelt skal beskytte sexarbejderne mod udnyttelse bør dette ligeledes være udgangspunktet for al øvrig regulering.

Der bør ikke længere herske tvivl om, at gruppen af sexarbejdere i Danmark udgøres af en mangfoldig og differentieret gruppe kvinder og mænd. Det betyder, at sexarbejde ikke kan forklares med en simpel model eller forståelsesramme og at de forskellige grupper kan have behov for forskellige tiltag. At hævde at sexarbejde i alle forhold er et "socialt problem" bidrager hverken til en relevant forståelse af fænomenet eller til en bedre forståelse af hvilke tiltag, der kan være behov for at iværksætte.

Alt for længe har diskussionen om en kriminalisering af sexkøb stået i vejen for, at man reelt har gjort noget ved de udfordringer og problemer der er i branchen. Med Straffelovrådets betænkning og regeringens beslutning om ikke at påføre sexarbejderne yderligere kriminalisering, synes det nu muligt at få indledt den nødvendige diskussion af hvordan vi bedst sikrer sexarbejderne ordentlige forhold, sikre arbejdsvilkår samt social, sundhedsmæssig og øvrig støtte til de der måtte have behov herfor.

Med venlig hilsen

Gadejuristen

Nanna W. Gotfredsen
Cand.jur., leder

Emil Kiørboe
Cand.jur., retspolitisk koordinator

Hørings svar til Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Foreningen Hjælp Voldsofre har med glæde modtaget betænkning nr. 1534/2012 med anmodning om at afgive høringssvar. Undertegnede er af Hjælp Voldsofre blevet anmodet om at udarbejde et sådant svar.

Indledningsvis bemærker jeg, at Hjælp Voldsofre alene udtaler sig om regler, der har betydning for den forurettede. Dette er baggrunden for, at foreningen ikke har bemærkninger til en række af de bestemmelser, der er omtalt i betænkningen.

Med hensyn til et nyt pkt. 3 i strfl. § 94, stk. 4 om forældelse bør man sikre sig, at forældelsesfristen for forurettedes erstatningskrav udskydes på tilsvarende måde.

Der haves ikke bemærkninger imod forslaget til modernisering af strfl. § 236.

Der haves heller ikke bemærkninger til de teknisk betingede forslag til ændringer af retsplejeloven.

Med hensyn til udvalgets indstilling om ikke at udvide området, hvor kravet om dobbelt strafbarhed fraviges, bemærkes, at det vil kunne skabe problemer for forurettede i erstatningsmæssig henseende. Det medgives dog, at reglen må antages at have begrænset praktisk betydning. Man bør dog være opmærksom på den internationalisering, der også sker på dette område, og at det alt andet lige vil være lettere for et herboende offer at varetage sine interesser under en straffesag i Danmark.

Hjælp Voldsofre vil med interesse følge det videre lovgivningsarbejde.

Med venlig hilsen

Jørgen Merrild Bie

Advokat

Advodan Horsens

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Strafferetskontoret@jm.dk

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

Dato: 21. december 2012
540.10/28246/HSC/MAF

Høring over Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

Justitsministeriet har ved e-mail af 21. november 2012 anmodet om Institut for Menneskerettigheds eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Straffelovrådets betænkning 1534/2012 gennemgår straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden med henblik på at vurdere, om der er behov lovændringer.

Instituttet finder, at Straffelovrådets betænkning og det tilhørende lovudkast indeholder en afbalanceret gennemgang af dette vanskelige område og noterer, at Straffelovrådet bl.a. anbefaler en ny definition af voldtægt, at bestemmelsen i straffelovens § 227 (om strafnedsættelse og strafbortfald ved efterfølgende ægteskab) bør ophæves, at straffen for at udnytte en person i hjælpeløs tilstand seksuelt skærpes, at par- og kontaktvoldtægt ikke skal straffes mildere end overfaldsvoldtægter, og at straffelovens § 236 (om pålæg) ændres og herunder udvides til også at omfatte kontaktforbud.

Under den danske bedømmelse i maj 2011 ved FN's Universal Periodic Review (UPR proces) anbefalede tre medlemslande, Norge, Schweiz og Belgien, at henvisningen til den ægteskabelige status mellem offer og gerningsmand bør udgå af straffelovens §§ 218, 220, 221 og 227. Instituttet bemærker, at lovudkastet fra flertallet i Straffelovrådet opfylder denne anbefaling.

Særligt vedrørende børn indeholder betænkningen forslag om, at seksuelt forhold til et barn under 12 år skal anses som voldtægt, og at forældelsesfristen for blufærdighedskrænkelse af et barn under 15 år først begynder at løbe fra offeret fylder 18 år.

Instituttet finder, at flere af de forhold, som behandles i betænkningen, herunder spørgsmålet om en mulig kriminalisering af køb af sexydelser, er af overvejende politisk karakter, og instituttet har af denne årsag ikke kommenteret disse forhold. Straffelovrådet har i forbindelse med mulige krænkelse af ofre for menneskehandel understreget, at det i almindelighed vil udgøre en skærpende omstændighed i relation til strafudmålingen, hvis gerningsmanden til en voldtægt har en bestemt formodning om, at forurettede tillige er offer for menneskehandel.

Instituttet har ikke bemærkninger til det lovudkast, som Straffelovrådet har fremlagt.

Institut for Menneskerettigheder har blandt andet til opgave at fremme, evaluere og overvåge ligebehandling af kvinder og mænd ved at fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende forskelsbehandling på grund af køn, jf. ligestillingslovens § 14.

Instituttet bemærker i den forbindelse, at ifølge ligestillingslovens § 8 bør der være en ligelig fordeling af kvinder og mænd i statslige råd, nævn og udvalg, der er nedsat af en minister. Hensigten med reglerne i ligestillingsloven er at sikre en ligelig repræsentation af begge køn i samfundets beslutningsprocesser, og det er instituttets opfattelse, at fremtidige udpegninger af medlemmer til Straffelovrådet bør ske i overensstemmelse hermed.

Der henvises til sagsnr. 2012-730-0182.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Justitsministeriet

Politi- og Strafferetsafdelingen

Strafferetskontoret@jm.dk

København 17. december 2012

Vedrørende høring over Straffelovrådets betænkning nr. 1534 om seksualforbrydelser

Foreningen Joan-Søstrene har ved en fejl ikke modtaget ovennævnte betænkning til høring samtidigt med de øvrige høringssparter, men fremkommer efter aftale med Straffelovrådets sekretær med nedenstående høringssvar.

Som følge af den meget korte høringsfrist, som altså har været endnu kortere for Joan-Søstrene, har vi beklageligvis været nødsaget til at fokusere høringssvaret på nogle enkelte spørgsmål fra betænkningen. Joan-Søstrene, der har over 35 års erfaring med rådgivning af kvinder udsat for sexualiseret vold, dvs. incest, voldtægt, vold i parforhold og sexchikane, har dog med stor interesse læst betænkningen, som i sin hele berører foreningens arbejdsområder.

Joan-Søstrene anerkender Straffelovrådets grundige gennemgang af gældende ret, juridisk litteratur og argumenter for og imod de omhandlede spørgsmål – men er ikke enig i alle Rådets konklusioner.

Ad uagtsom voldtægt

Kriminalisering af uagtsom voldtægt har i foreningen Joan-Søstrenes historie altid været en mærkesag. Vi håber derfor, at der på trods af Straffelovrådets indstilling alligevel – som i Norge – vil ske en kriminalisering af dette retsområde.

De norske erfaringer viser med al tydelighed, at indførelse af uagtsom voldtægt i Norge har haft den følge, at flere kvinder har anmeldt voldtægt. Det er Joan-Søstrenes erfaring fra rådgivningen, at de lave anmeldelsestal i Danmark ikke giver et retvisende billede af antallet af voldtægter. Det lave anmeldelsestal dækker blandt andet over det forhold, at størstedelen af de kvinder, som er blevet voldtaget, ikke tør at anmelde overgrebet. Dette skyldes både den skyld og skam, som er forbundet med et sexuel overgreb, men endnu vigtigere skyldes det en viden om, at der kræves stærke beviser for, at gerningsmanden kan dømmes eller, at der kan rejses tiltale i sagen. Mange frygter derfor også, at deres anmeldelse ikke vil blive taget alvorligt, særligt hvor der ikke er sket større fysiske skader, hvilket ofte er tilfældet i forbindelse med uagtsom voldtægt.

Det virker derfor noget besynderligt, når Rådet i sammenfatningen betragter behovet for kriminalisering af uagtsom voldtægt ud fra en teoretisk synsvinkel og konkluderer, at behovet skulle være af meget begrænset omfang.

I betænkningen bliver det anført, at norsk statistisk materiale viser, at der ikke er sket en stigning af andelen af domfældelser set i forholdet af antallet af anmeldelser efter lovændringen. Tværtimod viser statistikken, at der i perioden efter lovændringen kan ses en svag nedgang i denne andel. Joan-Søstrene er ikke i tvivl om, at den begrænsede anvendelse i højere grad minder om de danske erfaringer med en vis træghed i anvendelse af ny lovgivning. Dette har for eksempel været tilfældet i forbindelse med indførelse af bortvisningsloven, som stort set ikke blev benyttet af politiet i de første tre år. Desuden viser sådant statistisk materiale, at der intet belæg er for at konkludere, at det har været et retssikkerhedsmæssigt problem i Norge ved at indføre kriminalisering af uagtsom voldtægt.

Som det fremgår af den citerede artikel i tidsskriftet *Lov & Ret* fra december 2003 "*Uagtsom voldtægt – den straffrie forbrydelse*" er det Joan-Søstrenes erfaring, at gerningsmanden i en uagtsom voldtægt sjældent er i tvivl om, at han har begået et overgreb. Ofret er typisk udsat for trusler efter voldtægten og frygter ofte social udstødelse i de tilfælde, hvor gerningsmanden er fra samme sociale miljø. Som det også fremgår af artiklen har det været et vægtigt argument fra anklagemyndigheden imod indførelse af en uagtsomhedsbestemmelse, at nogle voldtægtssager, som i dag pådømmes efter bestemmelsen fortsat i straffelovens § 216, vil blive pådømt efter en

uagtsomhedsbestemmelse med deraf følgende lavere straf. Dette er nu også blevet et af Straffelovrådets vægtige argumenter mod indførelse af en uagtsomhedsbestemmelse. Selvom Joan-Søstrene naturligvis ville finde en "glidebane-effekt" i strafudmålingen i voldtægtssager beklagelig, så er det fortsat Joan-Søstrenes erfaring, at ofrenes retsfølelse krænkes mindre ved, at gerningsmanden bliver dømt efter en "lavere bestemmelse" end, at der slet ikke rejses tiltale.

Ad udnyttelse af forurettedes tilstand

Joan-Søstrene kan erklære sig enige med de syv medlemmer, som foreslå at udvide den gældende kriminalisering af udnyttelse af forurettedes tilstand til også at omfatte overgreb indenfor ægteskab. Joan-Søstrene er også enig i, at strafniveauet ikke i tilstrækkelig grad afspejler alvoren af overgrebet, som ofte har alvorlige psykologiske følger for forurettede, og bakker derfor op om længere strafudmåling på området.

Ad afkriminalisering af seksuelle forhold mellem søskende

Det har været med en del bekymring, at Joan-Søstrene har fulgt debatten om ophævelse af kriminaliseringen af seksuelle forhold mellem søskende. Det er Joan-Søstrenes klare erfaring fra rådgivning af kvinder, der har været – eller er – udsat for seksuelle overgreb fra en søskende, at sådanne forhold ikke opstår i voksenlivet, men det som regel er påbegyndt længe før og blot som følge af den typisk dys fungerende familiestruktur og manglende evne til at sætte grænser, er fortsat ind i voksenalderen. Sexuelle forhold mellem søskende er således ikke udtryk for voksne, sunde valg, men for en fortsat forbrydelse, hvor den "stærke" søskende – typisk en ældre broder – har bevaret sin magt over for den "svage" søskende – typisk den yngre søster.

Joan-Søstrene er derfor meget tilfredse med, at Straffelovrådet ikke har fremsat forslag om ændring af gældende ret på dette retsområde.

Ad udvidelse af voldtægtsbestemmelsen til at omfatte børn under 12 år

Joan-Søstrene er enige i Straffelovrådets betragtninger på dette område herunder særligt de beskyttelseshensyn, der er til børn, og støtter indstillingen om at kriminalisere samleje med børn under 12 år som voldtægt.

Afsluttende bemærkninger

I forbindelse med Strafferetsplejeudvalgets høring over betænkning nr. 1526/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning bemærkede Joan-Søstrene udvalgets medlemmers indlevelse i de forurettedes vanskelige situation. Udvalget havde til grund for betænkningen holdt forudgående møder med organisationer og institutioner, der har daglig kontakt med ofrene. Det aktuelle Straffelovråd består af otte utvivlsomt højt kvalificerede jurister, men selvom en del af arbejdet med betænkning nr. 1534 måske i højere grad har forudsat juridiske kompetencer end konkret viden om seksuelle overgreb ud fra de forurettedes synsvinkel eller har stillet krav til rådsmedlemmernes indlevelse i de forurettedes situation, så synes der at mangle forståelse for den forurettedes virkelighed. Det havde været ønskeligt om Straffelovrådet havde søgt mere virkelighedsnær viden eksempelvis i samarbejde med de organisationer, der arbejder med og har erfaring på området.

Såfremt der måtte ønskes en uddybning af ovenstående, står Joan-Søstrene naturligvis til rådighed. Foreningens kontaktoplysninger kan findes på følgende hjemmeside: <http://www.joan-soestrene.dk/>.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene

Til
Justitsminister Morten Bødskov

Høringssvar til justitsministeren om Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser

KFUK's Sociale Arbejde, Reden København og Reden International er pr. mail den 21. november 2012 blevet anmodet om at afgive høringssvar vedrørende Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser.

Vi skal takke for anmodningen og samtidig orientere om, at nærværende høringssvar afgives på vegne af den samlede organisation dvs. KFUK's Sociale Arbejde, Reden København, Reden Odense, Reden Aarhus, Reden International, EXIT Kollegiet og Svanegrupperne.

Udtalelsen forholder sig udelukkende til den del af betænkningen, som omhandler prostitution og kriminalisering af købesex, herunder den foreslåede skærpelse af strafudmålingen i voldtægtsparagraffen i forhold til menneskehandel.

Skadevirkninger

KFUK's Sociale Arbejde og Rederne har mere end 30 års erfaringer med kvinder i prostitution og håndtering af prostitutionens skadevirkninger.

Skadevirkningerne er ofte komplekse og individuelt funderet, og afhængig af om prostitution forgår i et forvejen belastet miljø, f.eks. stofrelateret og/eller med hjemløshed. Skadevirkningerne varierer fra somatiske lidelser som rygproblemer til gener som følge af vold og overgreb til egentlige psykiske lidelser som traumer, stress og angst. Mange prostituerede oplever social marginalisering og har begrænsede netværk uden for prostitutionsmiljøet. Samtidig er prostituerede generelt og stofmisbrugende prostituerede i særdeleshed langt mere udsatte end almindelige borgere i forhold til kønssygdomme, underlivsproblemer, uønskede graviditeter og hiv smitte.

Her til kommer, at senfølgerne og eftervirkningerne er særdeles behandlingskrævende, hvis det skal lykkes for den enkelte at fremme egne livsvilkår efter et liv prostitution samt at forsørge sig selv på det almindelige arbejdsmarked.

Prostitution har også konsekvenser for andre end den direkte målgruppe. Gennem vores arbejde i Svanegrupperne har vi erfaring med, at det også kan være nødvendigt at yde støtte, rådgivning og psykologbistand til pårørende og ikke mindst børn af prostituerede.

Til
Justitsminister Morten Bødskov

Vi mener, at et solidt fagligt funderet grundlag for overvejelser for og imod købesex skal tage højde for de skade- og følgevirkninger, der er forbundet med prostitution.

En socialpolitisk dagsorden & exit

Ifølge Straffelovrådets betænkning er et forbud berettiget, hvis prostitution opfattes som et socialt problem og i det omfang, at et forbud kan forventes at hjælpe prostituerede ud af prostitution. Straffelovrådet konkluderer, at et forbud næppe kan forventes at resultere i en reduktion på mere end 10 pct. Vi vil gerne påpege, at det også er en betragtelig effekt.

I regeringens nye socialpolitiske indsats mod prostitution anlægges et stærkere fokus på exit og exit-strategier. Hovedformålet er at få prostituerede ud af prostitution frem for blot at reducere skadevirkningerne. Et forbud ligger derfor ifølge dette mål om at begrænse prostitution i naturlig forlængelse af regeringens øvrige tiltag på området.

I tråd med regeringen mener vi også, at prostitution skal bekæmpes gennem socialpolitiske tiltag, men at der er begrænsede muligheder for at gøre noget ved efterspørgslen, medmindre tiltagene ledsages af et forbud. Det er meget tvivlsomt, hvilken effekt socialpolitiske indsatser som exit-strategier vil have i forhold til at påvirke udbuddet (og derved efterspørgslen), bl.a. fordi udenlandske kvinder i prostitution ikke er omfattet af dem. I takt med de danske kvinder trækkes ud af prostitution, vil de udenlandske blot stå klar til at overtage markedet.

Forebyggelse og efterspørgsel

Ifølge Straffelovrådet vil virkningerne af et forbud være afhængig af den efterfølgende håndhævelse og af hvor mange ressourcer, der allokeres til opgaven fra politiets side. Straffelovrådet konkluderer, at kun en vedvarende politiindsats kan forventes at føre til et varigt fald i den samlede prostitution. I den forbindelse vil vi gerne fremhæve den normative effekt, som et forbud vil have i henhold til at forebygge prostitution og begrænse efterspørgslen gennem en holdningspåvirkning.

De svenske erfaringer viser, at der er sket en tydelig ændring i befolkningens holdning til købesex. Hvor 33 pct. før lovens indførelse i 1996 fandt det acceptabelt at købe sex, er der i dag et flertal på over 70 pct., som mener, at det ikke er i orden at købe sex. Støtten til loven er højst blandt unge og det forventes derfor at tendensen vil fortsætte og have en positiv effekt på efterspørgslen og det fremtidige udbud.

Til
Justitsminister Morten Bødskov

Voldtægtsparagraffen og menneskehandel

Med hensyn til Straffelovrådets forslag om at skærpe strafferammen for prostitutionskunder, som køber seksuelle ydelser af ofre for menneskehandel velvidende at de er ofre, vil vi gerne påpege, at der ikke til dags dato har været en eneste domsfældelse for køb af sex af en handlet person. Vi opfordrer i stedet for til, at flere sager afprøves ved domstolen.

Samlet vurdering af betænkningen

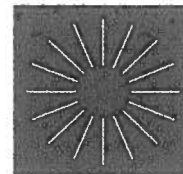
På baggrund af ovenstående mener vi, at der er en række socialpolitiske forhold og hensyn, som taler for at forbyde køb af seksuelle ydelser. Vi er ikke af den opfattelse at et forbud er et vidundermiddel og i sig selv et mål. Et forbud kan aldrig stå alene, men skal ledsages af en yderligere forstærket social indsats, som både kommer de prostituerede til gode, som er i stand til at tage mod exit-tilbud, samt de kvinder i prostitution, hvor motivationen ikke er tilstede, og endelig de kvinder, der ikke er omfattet af tilbuddet, f.eks. udenlandske kvinder i prostitution.

Slutteligt vil vi gerne fremhæve, at vi finder det problematisk, at ministeren har anmodet om høringssvar i en sag, som regeringen allerede har truffet beslutning om, og at nærværende høringssvar således ikke kommer til at indgå i den politiske beslutningsproces hvilket i sagens natur underkender selve høringsprocessen. Det er samtidigt uheldigt, at Straffelovrådet ikke har indhentet udtalelser fra nuværende og tidligere prostituerede og de organisationer, der arbejder med at hjælpe dem, til brug for arbejdet.

Med venlig hilsen

Birgitte Graakjær Hjort
Formand for KFUK's Sociale Arbejde

Helle Jarlmoose
Generalsekretær for KFUK's Sociale Arbejde

København d. 19.12.2012

Kvinderådet takker for tilsendelsen af Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Vi har valgt at kommentere på de dele af betænkningen, der vedrører prostitution og voldtægt.

Prostitution

Ift. en kriminalisering af sexkøb finder Kvinderådet helt overordnet ikke, at regeringen har fået noget nyt at basere sin beslutning om et forbud mod køb af seksuelle ydelser på gennem Straffelovrådets betænkning. **Kvinderådet opfordrer derfor regeringen til at gennemføre et forbud mod køb af seksuelle ydelser.**

Kvinderådet finder, at Rådets konklusioner dels bygger på en fuldstændig ureflekteret opdeling af prostitution i hhv. *ufrivillig/tvungen* og *frivillig* prostitution, dels en manglende forståelse for de social- og ligestillingsmæssige sider af prostitution og endelig en ganske påfaldende uvilje mod at anerkende, se og bruge svenske erfaringer og resultater.

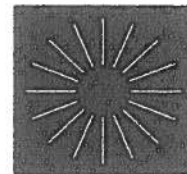
Generelle kommentarer

Kvinderådet stiller sig undrende overfor hvordan den undersøgelse, regeringen ifølge sit eget grundlag ville gennemføre på området, kunne komme til at ligge i Straffelovrådet. Havde man ønsket en virkelig undersøgelse ville en meget bredere faglig repræsentation have været nødvendig i det fora, man lod en sådan undersøgelse ligge i. Straffelovrådets medlemmers faglige spredning er alt for lille til at udtale sig generelt i forhold til et så sammensat område som prostitutionsområdet. Betænkningen bliver ensidig i hele sin vinkling og forståelse af prostitution.

Straffelovrådets gennemgang af diverse rapporter og undersøgelser producerer intet nyt. Man kan undre sig over den vægt eller mangel på samme nogle rapporter og argumenter får lov at have. Rådets betænkning ligner et partsindlæg og kan ikke regnes for en uvildig undersøgelse af et forbud mod sexkøb.

Kvinderådet har noteret sig, at Straffelovrådets 8 medlemmer alle er mænd. Kvinderådet finder det dybt beskæmmende at et offentligt nedsat råd i 2012 udelukkende kan bestå af repræsentanter fra det ene køn. I alle de holdningsundersøgelser vi gennem tiden har set, har tilslutningen til et forbud mod sexkøb altid været mindst blandt det køn, der netop er repræsenteret i Straffelovrådet. Kvinderådet har søgt aktindsigt for at få mulighed for at se, hvad Straffelovrådet specifikt er blevet bedt om at undersøge, lægge til grund for undersøgelsen og hvilke områder der skal komme indstillinger til. Vi har fået at vide at der intet skriftligt kommissorium har ligget, som Rådet har skullet arbejde efter. At offentligheden ikke kan se, hvad Rådet er blevet bedt om at undersøge og udtale sig om finder vi dybt beklageligt.

Det manglende kommissorium er uheldigt, da man under gennemlæsning af betænkningens dele vedr. sexkøb får indtryk af, at Rådet er blevet bedt om at pege på, hvordan man kan gøre det så let som muligt at fungere som såkaldt frivillig prostitueret i Danmark og ikke som der ellers er politisk konsensus om: at se prostitution som et socialt problem. Hensigten synes ikke at være at vurdere forskellige tiltag ift. at nedbringe antallet af prostituerede, ej heller synes det oplyst for Rådet at mange prostituerede forlader prostitution med fysiske og/eller psykiske skader også de prostituerede som Rådet konsekvent omtaler som frivillige prostituerede.

Specifikke kommentarer til forslag, overvejelser og sprogbrug fra Straffelovrådet vedrørende prostitution:

1. Frivillig kontra ufrivillig/tvungen prostitution

Hele Rådets sprogbrug i bl.a. afsnit 3.1.14 og måden at se, hvad der kaldes, den frivillige prostitution og prostitutionsvirksomhed på, vidner om et Råd, der aldrig nogensinde ville kunne drømme om at anbefale en kriminalisering af sexkøb.

Med sætningen "Et forbud mod betaling for sex vil være udtryk for, at en aktivitet, der i øvrigt er lovlig – sex mellem samtykkende voksne – bliver strafbar, hvis der ydes betaling" (s. 65) skriver Straffelovrådet sig lige ind i en pro-prostitutions opfattelse.

At beskrive prostitutionshandlen som "sex mellem samtykkende voksne" er en generaliserende og temmelig naiv opfattelse af store dele af prostitutionsscenen. Et utopisk skønmaleri af det Råd har valgt at kalde frivillig prostitution.

Intet sted står det at læse, at de prostitutions forhold som Rådet kategoriserer som frivillig prostitution kan være udtryk for særdeles ulige magtforhold, undertrykkelse, fattigdom og endeløs stigmatisering af den prostituerede fra bl.a. kundernes side.

Kvinderådet noterer sig at Rådet er blindt ift. sexkøbernes ofte negative rolle ift. de prostitueredes helbred. Rådet vil naturligvis voldtægterne mod de prostituerede og anden vold til livs, men intet ord om de langsigtede skader prostituerede pådrager sig, i det Rådet kalder den frivillige prostitution. Intet favntag med sexkøberne, der forvolder mange af skaderne som kvinderne pådrager sig ved den gentagne prostitution. Dette ville ellers have klædt Rådet, der repræsenterer de instanser der skulle tage opgøret med dette – politietaten, advokaterne og domstolene.

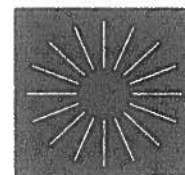
2. Medvirken til andres prostitution, rufferi og bordeldrift

Det er positivt at Rådet anbefaler en udvidelse af rufferiparagraffen så denne også omfatter gadeprostitution, escortprostitution og barprostitution.

I forhold til medvirken til andres prostitution, rufferi og bordeldrift gør Rådet sig flere overvejelser og kommer med flere forslag, bl.a.:

- Rådet har "... overvejet, hvordan prostitutionsvirksomhed bør kunne være organiseret, og i hvilket omfang og på hvilke vilkår andre bør kunne bistå med hjælpefunktioner i relation til prostitution (f.eks. lokaler, telefonbetjening, reception, annoncering mv.)" (s. 61).
- Rådet foreslår at der "... ikke opretholdes en særskilt kriminalisering af mellemmandsvirksomhed". (s. 63)
- Rådet foreslår at "justere grænsen mellem straffri og strafbar prostitutionsvirksomhed".
- Rådet foreslår en "afkriminalisering af mellemmandsvirksomhed vedrørende andres prostitution, der ikke indebærer, at mellemmanden driver virksomhed med eller i øvrigt udnytter andres prostitution". (s. 83)

Kvinderådet kan ikke støtte op om dette. Vi mener at det er en glidebane, hvor grænserne for rufferi og bordeldrift bliver endog meget svære at få øje på. Hvornår tjener andre for meget på de prostitueredes prostitution? Over hvor lang tid kan pengestrømme flyde og hvor store kan de være samtidig med, at man kan være sikker på, at der er tale om et "ligeværdigt forhold" og uden det er udnyttelse? Kvinderådet ønsker færre prostituerede i Danmark og mener ikke at ovenstående

bidrager hertil. Tværtimod kan tiltagene opfattes som en regulering af prostitutionsmarkedet med det formål at gøre det lettere at drive bordel. Endvidere bør man spørge sig selv, om der ikke blot vil være tale om en legalisering af de kriminelle netværk, der i dag styrer store dele af prostitutionsmarkedet. De kan nu få nogle af deres penge udbetalt lovligt, og resten under bordet.

Kvinderådet støtter således ikke Straffelovrådets forslag om at "justere grænsen mellem straffri og strafbar prostitutionsvirksomhed" (s. 62) og ej heller "Afkriminalisering af mellemmandsvirksomhed vedrørende andres prostitution, der ikke indebærer, at mellemmanden driver virksomhed med eller i øvrigt udnytter andres prostitution" (s. 83). Ovenstående er en vej væk fra de andre nordiske lande og en åbning overfor et massivt prostitutionsmarked som det hollandske.

Kvinderådet finder det bemærkelsesværdigt at Rådet uden overhovedet at reflektere mere over det selv anfører, at prostituerede nu i fællesskab vil have mulighed for at ansætte personer til eksempelvis at varetage opgaver omkring telefonpasning, revision og sikkerhed. Hvorfor frivillige prostituerede, som Rådet kalder det, skulle have behov for at ansætte personer til at varetage sikkerhedsopgaver kunne måske være en tanke værd.

3. *Annoncering*

Kvinderådet mener at annoncering af seksuelle ydelser i eksempelvis dagblade er rufferi. Kvinderådet anbefaler derfor at annoncering af seksuelle ydelser betragtes som rufferi og dermed gøres strafbart/bødesanktioneres.

4. *Ressourcer*

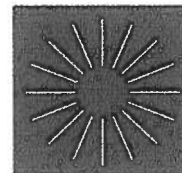
Rådet forholder sig gentagne gange til det faktum, at håndhævelsen af et forbud mod købesex vil være ressourcekrævende. Rådet bemærker bl.a. "...virkningen af et forbud mod købesex vil være meget afhængig af omfanget af håndhævelse..." (s. 556), "Flertallet af potentielle kunder kan imidlertid kun forventes at afstå fra at købe sex som følge af forbuddet, hvis risikoen for opdagelse er forholdsvis høj" (s. 556) og "Straffelovrådet finder på det foreliggende grundlag, herunder erfaringerne fra Sverige, Norge og Finland, anledning til at fremhæve, at et forbud mod købesex vil være ressourcekrævende at håndhæve" (s. 65-66).

Hvis det svenske og norske samfund kan tilvejebringe ressourcerne til at håndhæve et sexkøbsforbud kan Kvinderådet ikke se, hvad der skulle tale imod at Danmark og dansk politi ikke skulle kunne gøre nøjagtig det samme. Det er en politisk prioritering. Dette bør Straffelovrådet derfor ikke blande ind i deres lange argumentation imod et sexkøbsforbud. Kampen mod alle former for lovovertrædelser kræver ressourcer.

5. *Underkendelse af svenske resultater*

Under afsnit "3.1.14 Prostitution", der leder op til "3.2. Straffelovrådets forslag" er manglen på inddragelse af konkrete svenske resultater, der kunne tale imod Rådets påstande og forslag, påfaldende mangelfuld.

Under afsnit 3.1.14 skriver Rådet bl.a.:

- "Det er endvidere Straffelovrådets opfattelse, at det er mest sandsynligt, at et forbud mod købesex højst vil have marginal indvirkning på omfanget af menneskehandel, rufferi og alfonseri". (s. 66)
- "Som nævnt er det imidlertid Straffelovrådets opfattelse, at det er mest sandsynligt, at et forbud mod købesex højst vil have marginal indvirkning på omfanget af menneskehandel, rufferi og alfonseri," (s. 68)
- "Med den eksisterende viden om prostitution i Danmark og oplysningerne om erfaringerne med forbud mod købesex i andre lande er der således efter rådets opfattelse ikke grundlag for at antage, at et forbud mod købesex vil have mærkbare positive konsekvenser i andre henseender end selve den principielle afstandtagen fra køb af sex, som et strafsanktioneret forbud vil være udtryk for. Tværtimod vil et forbud mod købesex kunne have negative konsekvenser for et antal prostituerede både i form af ringere økonomiske forhold og i form af øget stigmatisering". (s. 68)

Kvinderådet mener, at svenske erfaringer og resultater som de bl.a. er fundet af den svenske rigsadvokats evaluering af den svenske sexkøbslov fra 2010 med fordel kunne være brugt af Rådet til at skyde flere af deres påstande ned. Således ligger antallet af ofre for menneskehandel på et relativt stabilt niveau i Sverige, mens det stiger i sammenlignelige lande og omfanget af menneskehandel har et væsentligt mindre omfang end i sammenlignelige lande. Væsentlige resultater mener Kvinderådet. I Sverige er prostitutionens omfang stagneret, politiet har ikke fået sværere ved at få kontakt til de prostituerede, intet tyder på at de prostituerede har fået forværret deres livsvilkår og der er sket en betydelig holdningsændring ift. befolkningens støtte til loven der nu støttes af over 70 % af befolkningen. Pudsigt at Straffelovrådet ikke har inviteret den svenske rigsadvokat på kaffe, så disse og mange andre resultater af den svenske lov kunne være trådt tydeligere frem i Rådets medlemmers bevidsthed.

Kvinderådet kender ikke til nogen undersøgelse der viser, at prostituerede i de andre nordiske lande skulle føle sig mere stigmatiserede end prostituerede i Danmark.

Voldtægt efter straffelovens § 216

Generelle kommentarer

Som udgangspunkt foretager Straffelovrådet ikke nogen ændringer i voldtægtsbestemmelserne. De foretager heller ikke ændringer med hensyn til definition, således som der ville være mulighed for gennem noter, der kunne komme med i lovforslaget.

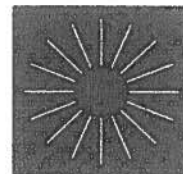
Kvinderådet erklærer sig enig i, at strafferammerne ikke bør ændres.

Derimod bør der ske et opgør med den praksis og opdeling, der er sket i forbindelse med kontakt- og overgrebsvoldtægt samt voldtægt i parforhold.

Straffelovrådet understreger, at der ikke i ordlyden af § 216 lægges op til en sondring mellem forskellige typer af voldtægt, og at straffe i den enkelte sag udmåles på baggrund af konkrete foreliggende omstændigheder. Derfor ønsker Straffelovrådet ikke at ændre bestemmelsen.

Kvinderådet er uenig i dette.

Kvinderådet mener, at uagtsom voldtægt bør kriminaliseres.

Specifikke kommentarer

1. Kontaktvoldtægt

Den sondring, der i dag sker mellem overfaldsvoldtægt og kontaktvoldtægt er således, at der ingen kontakt må have været mellem gerningsmand og offer førend voldtægten sker. En enkelt samtale, et nik eller måske en dans på en restaurant eller bar bevirker - hvis gerningsmanden følger efter kvinden eller på anden vis forsøger at komme i kontakt med hende og det ender med voldtægt - at der udmåles en lavere straf end for overgrebsvoldtægt. Straffelovrådet nævner, at hvis/når kontaktvoldtægt straffes mindre strengt end overfaldsvoldtægt, skyldes det ikke, at det er en formildende omstændighed at det er kontaktvoldtægt, men at der ikke er skærpende omstændigheder. Kvinderådet mener, at der ikke bør ske denne sondring, mellem overfaldsvoldtægt og kontaktvoldtægt. Udgangspunktet må være, at overfaldsvoldtægt og kontaktvoldtægt er lige dadelværdigt, og først i den egentlige straffeudmåling, på samme måde som i overfaldsvoldtægten, kan formildende omstændigheder komme ind.

2. Voldtægt i parforhold

Voldtægt i parforhold bør have en selvstændig bestemmelse, idet det bør præciseres, at der ikke er nogen formildende omstændigheder forbundet med at parterne har levet sammen eller lever sammen. Det bør nærmere være en skærpende omstændighed, at man forbryder sig mod nogen, som man tidligere har haft et meget tæt fortrolighedsforhold til.

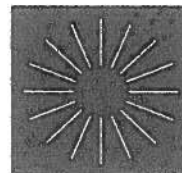
3. Ofre der tillige har været udsat for menneskehandel.

Straffelovrådet finder ikke, at der skal være særregler, selv om ofret tillige har været udsat for menneskehandel. På samme måde som ved voldtægt i parforhold bør det være en skærpende omstændighed, at den forurettede tillige har været udsat for menneskehandel. Disse former for voldtægt skiller sig ud fra de andre former for voldtægt ved den følelsesmæssige relation mellem gerningsmand og forurettede, og gerningsmanden udnytter denne relation.

4. Uagtsom voldtægt

Straffelovrådet mener fortsat ikke, at der skal være en bestemmelse vedrørende uagtsom voldtægt. Kvinderådet mener, at uagtsom voldtægt bør kriminaliseres. Straffelovrådet har i betænkningen gennemgået litteratur og domme, og ikke mindst den norske praksis. Kvinderådet henviser til de hensyn, der gør, at man fortsat i Norge ønsker at kriminalisere uagtsom voldtægt. Når det danske Straffelovråd konkluderer, at de ikke finder, at der er behov for at kriminalisere uagtsom voldtægt, henviser de til at der er sket en udvikling i retspraksis i retning af i højere grad end for år tilbage at dømme for voldtægt ligesom man også henviser til udviklingen i bevisbedømmelsen. Imidlertid vil en selvstændig kriminalisering af uagtsom voldtægt betyde, at politiet ikke af egen drift kan henlægge sager men nødvendigvis må rejse flere sager, hvilket ikke er til skade for gerningsmændenes retssikkerhed men vil have stor betydning for de forurettede også i de tilfælde, hvor det ville føre til en frifindelse.

Selv om det er hårdt for kvinderne, der har været udsat for de pågældende overgreb, at skulle i retten, er det bedre at det er domstolene der tager stilling til den endelige bevisbedømmelse, end at det er

politiet, der ikke rejser sigtelse/tiltale, fordi de ikke mener, at beviserne kan holde til en forsættlig voldtægtsanklage. Under hensyntagen hertil finder Kvinderådet, at der er et behov for en bestemmelse om uagtsom voldtægt, og at de retssikkerhedsmæssige forskrifter for gerningsmændene heller ikke taler imod dette.

5. Seksuelle overgreb mod et forsvarsløst offer

Kvinderådet kan tilslutte sig Amnesty Internationals bemærkninger til § 218 stk.2.

Med venlig hilsen

Randi Iversen
Forkvinde
Kvinderådet

Til Justitsministeriet.
19. December 2012.

Reference: Sag 2012-730-0182. Ministeriets anmodning om udtalelse til Strafferådets betænkning om seksualforbrydelser.

Der er LOKK's opfattelse, at køb af sex bør kriminaliseres. Kriminalisering bør ske på grund af de varige skader af mangeartet karakter, der sker hos den prostituerede.

Det skal herved nævnes, at Danmark har anden lovgivning, der regulerer, når en gruppe borgere udsættes for særlige skader eller gener. Eksempler herpå er love om organdonation, sene aborter, kunstig befrugtning og rygeloven. Lovgiver beskytter i disse situationer mod skadevirkninger.

Det er LOKK's opfattelse, at der er behov på samme måde her, idet der ved prostitution indlysende kan ske et magtmisbrug.

Straffelovrådet taler i betænkningen om tradition, som begrundelse for ikke at gennemføre ændringer. Da mange mennesker påføres varige skader ved prostitution, er denne begrundelse ikke holdbar.

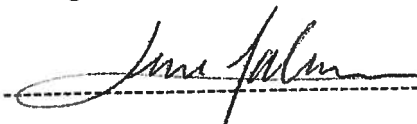
Det er LOKK's opfattelse, at der som minimum bør forbydes køb af sex hos en person, der er handlet. Her er der klart ikke tale om frivillighed.

Hæleri, som kan sammenlignes med denne situation, er kriminaliseret. I disse situationer bør køberen sikre sig, at købet er lovligt; ellers er handlingen/købet ulovligt.

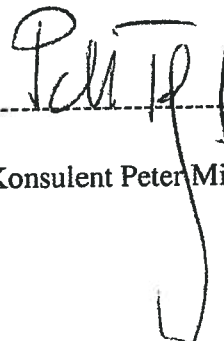
Blodskam bør forsat være ulovligt, bl.a. på baggrund af de magtstrukturer, der ofte findes i dysfunktionelle familier. Et forbud her kan ses som beskyttelse af den/de svage part(er).

I forhold til forældelsesfristen finder LOKK, at betænkningen ikke har rigtige svar. Det er LOKK's erfaring, at mennesker reagerer forskelligt på traumer. Af denne grund vil det bedste være, at der ikke er nogen forældelsesfrist. Tvivlen bør efter LOKK's opfattelse komme eventuelle ofre til gode og ikke "skadevolden"/køberen af sex..

Venlig hilsen
På vegne af LOKK's bestyrelse

Sekretariatschef Lene Johanneson

Jur. Konsulent Peter Michael Toft

19. december 2012

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr. Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012

Justitsministeriet har ved mail af 21. november 2012 anmodet Landsorganisationen Mod Seksuelle Overgreb (LMSO) om en udtalelse vedr. Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

LMSO hilser Straffelovrådets betænkning velkommen og imødeser udarbejdelsen af et revideret kapitel 24 om seksualforbrydelser således, at loven fremover vil afspejle et nutidigt menneske- og samfundssyn baseret på den viden, som er tilgængelig i dag.

LMSO er en paraplyorganisation for støttecentre og andre organisationer, hvis hovedopgave er at bekæmpe alle former for seksuelle overgreb og afhjælpe følgerne af seksuelle overgreb. LMSO's medlemsorganisationer har årtiers erfaringer fra praksis med rådgivning og behandling af voksne med senfølger af seksuelle overgreb. De frivillige organisationers samt brugernes erfaringer og beretninger er en kilde til stor viden, som vi håber, vil kunne bidrage til Folketingets arbejde med revision af straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser.

Baggrunden for LMSO's hørings svar er en særlig forståelse af, hvorfor seksuelle overgreb mod børn kan ske, hvorfor barnet ikke siger noget og hvorfor overgrebene ofte ikke bliver opdaget. Årsagerne skal findes i de familiestrukturer og miljøer, hvor børn misbruges seksuelt samt det seksuelt misbrugte barns mestringsstrategier. I bilag 1 har vi sammenfattet denne forståelse og præsenterer det, vi mener, er vigtige perspektiver, når der skal lovgives på området.

Såfremt der nedsættes faglige grupper, eller på anden måde er behov for at belyse enkelte problemstillinger yderligere, stiller vi os gerne til rådighed med vores ekspertise.

LMSO har valgt at koncentrere sig om disse dele af Straffelovrådets betænkning:

- § 216 – Voldtægt
- §§ 222 - 225 – Samleje med børn under 15 år, stedbørn, plejebørn mv. under 18 år samt anden kønslig omgængelse end samleje
- § 232 – blufærdighedskrænkelser
- Grooming
- Forældelse
- § 210 – Incest
- Købesex samt køb af sex med handlede personer
- Børneerotika
- § 234 - Salg af utugtige billeder og genstande til børn under 16 år

LMSO's bemærkninger er følgende:

§ 216 – Voldtægt

LMSO tilslutter sig Straffelovrådets forslag om at udvide straffelovens § 216 (Model B og C) til også at omfatte seksuelt forhold til en person, der befinder sig i en tilstand eller situation, hvor personen er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

§ 222 – Samleje med børn under 15 år

LMSO tilslutter sig Straffelovrådets forslag om at samleje med børn under 12 år flyttes til § 216 - voldtægt.

§§ 224 og 225 – Anden kønslig omgængelse end samleje

LMSO bakker op om at 'anden kønslig omgængelse end samleje' moderniseres til 'andet seksuelt forhold end samleje'. Vi bakker ligeledes op om Straffelovrådets forslag om at analt og vaginalt samleje fremover samles under betegnelsen 'samleje'.

LMSO foreslår at straffebestemmelserne om 'andet seksuelt forhold end samleje' udvides således, at seksuelle overgreb, som i dag hører under § 232 – blufærdighedskrænkelser, bliver inkluderet i § 224.

Seksualforbrydelser mod børn, hvor der ikke finder penetration sted, er, som det fremgår af nedenstående, også alvorlige seksuelle overgreb mod børn og bør efter LMSO's mening behandles derefter i straffeloven evt. gennem en udvidelse af straffebestemmelserne i § 224.

LMSO's overvejelser om seksuelle overgreb mod børn under 15 år, som ikke har karakter af at være samlejelige eller erstatninger for samleje:

Det er ikke alene forbrydelser, LMSO opfatter som "krænkelser af blufærdigheden", som i dag straffes via § 232, men også alvorlige seksuelle overgreb mod børn. Overgreb med berøring invaderer både barnets fysiske og psykiske integritet. Overgrebene drejer sig fx om berøring af barnets kønsorganer (uden manipulation), befølinger andre steder på kroppen, at barnet skal manipulere den voksnes kønsorganer o. lign.

Overgreb uden berøring er efter LMSO's opfattelse også alvorlige seksuelle overgreb, da barnets psykiske integritet overskrides på groveste vis. Disse typer overgreb kan fx være fotografering eller beluring, blottelse af kønsdele og/eller onani overfor barnet, at barnet skal posere seksuelt og fremvise egne kønsorganer og evt. onanere eller, at barnet skal været vidne til pornofilm eller andres samleje.

Derfor foreslår LMSO at straffebestemmelserne i § 224 udvides.

En anden mulighed, LMSO kan pege på, er at lave en ny bestemmelse omhandlende ethvert seksuelt forhold til børn under 15 år, som ikke hører under § 224, men er overgreb og derfor for grove til at høre under § 232.

§ 232 – blufærdighedskrænkelser

LMSO opfordrer på baggrund af ovenstående til at § 232 revideres. Seksuelle overgreb mod børn og seksuelle overgreb mod voksne efter § 232 bør efter LMSO's opfattelse være tydeligt adskilt.

Som det fremgår af Straffelovrådets betænkning, er § 232 en generel opsamlingsparagraf og at den anvendes hyppigere end samtlige øvrige strafbestemmelser *tilsammen*. Alene af den grund mener LMSO, at der vil være grundlag for at indskrænke strafbestemmelserne i § 232 til kun at omfatte reelle krænkelser af blufærdigheden og ikke som i dag regulære seksuelle overgreb.

Ny strafbestemmelse vedr. grooming

LMSO foreslår at grooming gøres strafbart.

Grooming er et overgreb, som er den pædofiles – ofte velovervejede – redskab til at nedbryde et barns grænser lidt efter lidt over en lang periode. Krænkeren kan manipulere, lyve, lokke og true med henblik på at få barnet til at medvirke i seksuelle aktiviteter på krænkerens præmisser. I dag kan grooming straffes efter § 21 i straffeloven, den såkaldte forsøgsparagraf: "*Handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, straffes, når denne ikke fuldbyrdes, som forsøg*", men groomingen anses således ikke i sig selv for at være en forbrydelse.

Forældelse

LMSO foreslår, at forældelsesfristen for seksuelle overgreb mod børn efter straffelovens nuværende §§ 222 - 225 samt dele af § 232 ophæves. Såfremt forældelsesfristen ikke ophæves, tilslutter LMSO sig Straffelovrådets forslag om, at seksuelle overgreb efter § 232 mod børn under 15 år, først træder i kraft, fra barnet fylder 18 år.

LMSO deler således *ikke* Straffelovrådets opfattelse af, at der ikke er noget reelt behov for en yderligere forlængelse eller ophævelse af forældelsesfristerne i sager om seksuelle overgreb mod børn.

Det er meget individuelt, hvornår en voksen er klar til eller i stand til at politianmelde de seksuelle overgreb. Meget tyder dog på, at det for størstedelen af ofrene er langt efter det fyldte 28. eller 33. år. "Årsstatistik 2011 – statistik om centre, der arbejder med senfølger efter seksuelle overgreb" udgivet af Socialstyrelsen, viser at kun 27 % af de faste brugere i behandling i centrene er mellem 18 og 27 år gamle. For godt 70 % af brugerne er forældelsesfristen således overskredet, inden de er kommet i behandling i et støttecenter. Af statistikken fremgår det således også, at kun 18 % af brugerne har politianmeldt barndommens seksuelle overgreb.

LMSO mener det er samfundstjeneligt at sikre, at forbrydelserne kan anmeldes ud fra to forskellige perspektiver.

Forebyggelse:

En ophævelse af forældelsesfristen vil efter LMSO's opfattelse virke forebyggende mod nye seksuelle overgreb mod børn. Når politiet efterforsker gamle overgreb, kan igangværende seksuelle overgreb mod børn afdækkes og stoppes. Ved at registrere anmeldelserne, kan de drages frem i forbindelse med evt. anmeldelser fra nye ofre mod samme gerningsmand.

Hvis en ophævelse ikke gennemføres, kan Folketinget overveje, at det skal sikres, at ofre for seksuelle overgreb kan anmelde forbrydelsen efter forældelsesfristens ophør og at politiet pålægges at optage rapport. Dette er praksis fx i Norge og England til stor gavn for både samfundet og ofrene. Anmeldelserne af de forældede sager har i flere tilfælde ført til optrævelse af pædofilering og pågribelse af aktive seksualforbrydere.

Hensynet til ofret:

Mange voksne, som har været udsat for seksuelle overgreb i barndommen, henvender sig til rådgivningerne i vores medlemscentre for at få råd og vejledning i, hvordan de kan håndtere deres bekymring for, om deres krænker vil forgribe sig på flere børn. Det kan være, at deres krænker, fx en far eller mor, senere får børn med eller flytter sammen med en ny partner som har børn. Eller det kan være, at den krænkende lærer eller træner fortsat praktiserer og har daglig kontakt til børn.

I mange tilfælde vil det være en lettelse for ofret, at vedkommende kan fralægge sig ansvaret for, om krænkeren udsætter flere børn for overgreb eller ej og anbringe det hos samfundet via en anmeldelse. Også selvom mange overgreb i praksis ikke vil føre til domfældelse.

Det nævnes i betænkningen, at det bl.a. også er af hensyn til ofret, at forbrydelsen bør forældes, da ofret kan opleve en frifindelse pga. bevisets stilling som en yderligere krænkelse. Denne teori mener LMSO ikke bør have indflydelse på loven om forældelse. Følelsen af yderligere krænkelse kan imødegås ved at hjælpe ofrene til at træffe et valg om anmeldelse på et oplyst grundlag. Den forurettede skal, efter LMSO's opfattelse, tilbydes grundig rådgivning og bisidderhjælp inden anmeldelsen. Denne rådgivning skal sikres gennem anden lovgivning i forlængelse af revisionen af straffeloven.

Endvidere er det krænkende for retsfølelsen, at ofret ikke selv får valget om anmeldelse eller ej.

§ 210 – Incest

LMSO bakker op om Straffelovrådets holdning til, at det absolutte forbud mod seksuelle forhold til slægtningen i nedstigende linje skal videreføres.

I bilag 1 beskriver vi den incestuøse families grænseproblematikker. Denne familiestruktur danner baggrund for, at de seksuelle overgreb begået af et familiemedlem mod et andet senere kan blive et tilsyneladende frivilligt seksuelt forhold. I familier med incest er der virkelighedsforvrængninger og normskred, som for udenforstående kan forekomme fuldstændigt ubegribelige. Incestforhold er ikke ligeværdige og kun *tilsyneladende* frivillige. Derfor er det efter LMSO's opfattelse vigtigt, at vi som samfund sætter en klar og tydelig grænse ved, at incest er forbudt.

Det er efter LMSO's mening vigtigt, at der er en klar adskillelse mellem seksuelle overgreb, inkl. overgreb mod børn inden for familien, og incest. Derfor bakker LMSO op om Straffelovrådets vurdering af at bestemmelsen om, at incest skal forblive i kapitel 23.

Bestemmelsen om § 210: Incest bliver i debatten og i daglig tale ofte blandet sammen med bestemmelserne om samleje og anden seksuel omgængelse end samleje med et barn §§ 222 - 225. Det er meget uhensigtsmæssigt og der bør strammes op på brugen af begreberne.

Se venligst bilag 2 - Tillæg til høringsvaret vedr. incest.

LMSO mener, at § 210 bør revideres således, at der tages højde for, at der i mange incestforhold er tale om overgreb til trods for, at ofret er over 18 år. Ofret skal ikke straffes som tillæg til de seksuelle overgreb.

Efter LMSO's opfattelse udspringer incest af dysfunktionelle familiestrukturer. Ofte vil der være tale om en gerningsmand og et offer. Men i nogle tilfælde kan det forekomme at det er to ofre der udspiller familiens dysfunktion i form af et tilsyneladende frivilligt incestforhold.

Det er endvidere et kendt fænomen at voksne, som var udsat for seksuelle overgreb som barn af et nærtstående familiemedlem, tror, at de er lige så skyldige som krænkeren, fordi incest jo er ulovlig.

På denne baggrund foreslår LMSO, at der til § 210 tilføjes et stk. 3, hvor det fremgår, at såfremt den ene part i incestforholdet har gjort sig skyldig i overtrædelse af §§ 216 – 225, bortfalder skyldsspørgsmålet for den forurettede part.

Idet der i incestforhold ofte er tale om 'anden tvang' efter § 217, vil kun den skyldige part blive straffet, selvom ofret er fyldt 15 eller 18 år.

§ 234 - Salg af utugtige billeder og genstande til børn under 16 år

LMSO deler ikke Straffelovrådets opfattelse af, at bestemmelsen i straffelovens § 234 er betydningsløs i praksis og ser derfor hellere, at bestemmelsen moderniseres frem for at ophæves.

Ligesom på mange andre områder inden for straffelovens kapitel 24 mener LMSO, at der skal sættes nogle grænser for, hvad der er moralsk tilladt. Det bør være forbudt for børn at købe pornografi og sexlegetøj, da voksensex og sexlegetøj efter vores opfattelse hører voksne til og ikke børn. § 234 rummer en nødvendig beskyttelse af børnene.

Kriminalisering af køb af seksuelle ydelser

LMSO mener at køb af seksuelle ydelser bør kriminaliseres.

Vi ved, at der opstår varige skader af mangeartet karakter hos den prostituerede som følge af købesex. Vi har som samfund også anden lovgivning, hvor vi regulerer, når en gruppe borgere udsættes for særlige skader eller gener.

Køb af seksuelle ydelser hos prostituerede som er ofre for menneskehandel

LMSO mener at det skal være strafbart at købe seksuelle ydelser hos en handlet person.

Det er LMSO's opfattelse, at det er køber selv, som bærer ansvaret for, at man ikke køber sex hos en prostitueret, som er offer for menneskehandel.

Børneerotika

LMSO foreslår, at der iværksættes forskning om, hvorvidt forbrug af børneerotika kan lede personer til at begå seksuelle overgreb mod børn samt, at der laves en opfølgingsbestemmelse af Straffelovrådets betænkning 1534 således, at der følges op på emnet om 5 år, når vi har mere viden på området.

LMSO gør opmærksom på, at børneerotika ikke alene omfatter virtuel børneporno men også beskrivelser af seksuelle overgreb mod børn på anden vis – fx i novelleform og at der allerede nu findes sexdukke med en børnekrop, som kan stønne og reagere på berøring.

Straffelovrådet har bedt Sexologisk Klinik om en udtalelse vedr. fiktiv børneporno. Af svaret fremgår det, at der ikke foreligger videnskabelige undersøgelser, der relaterer til det stillede spørgsmål, og at der derfor heller ikke foreligger dokumentation for, at forbrug af fiktive billeder af seksuelle overgreb mod børn, alene kan lede personer til at begå seksuelle overgreb mod børn.

LMSO mener derfor at spørgsmålet om, hvorvidt børneerotika fører til overgreb eller ej, bør følges tæt i de kommende år og at der skal iværksættes forskning på området.

Fantasier skal efter LMSO's opfattelse ikke kriminaliseres, men det kan overvejes, om distributionen og dyrkelse af fantasier i fællesskaber skal kriminaliseres. Årsagen til denne kriminalisering kan være af principielle moralske årsager frem for af beskyttelseshensyn. Samfundet sætter hermed en klar grænse således, at et kollektivt normskred ikke accepteres.

LMSO mener det er bekymrende når en person med seksuelle fantasier om børn søger hjælpemidler, fantasier eller fællesskaber med ligesindede for at tilfredsstille denne trang, idet risikoen for, at personen kommer ud på en glidebane, er meget stor. Derfor er det vigtigt, at der altid – også ved brug af børneerotika - tilbydes alternativer i form af anonym rådgivning og behandling.

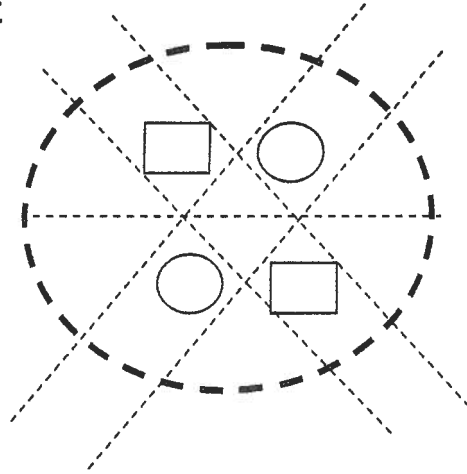
Med venlig hilsen

Landsorganisationen Mod Seksuelle Overgreb - LMSO

Bilag 1 – Grænseproblematikker og mestringsstrategier

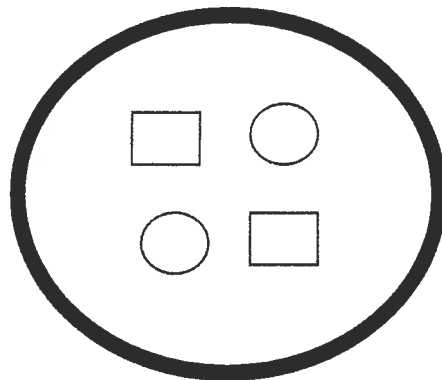
Grænseproblematikker

Den sunde familie

En sund, velfungerende familie er typisk kendetegnet ved mange grænser: Mellem de enkelte medlemmer, mellem børn og voksne, interessegrænser etc. Familier med seksuelle overgreb er typisk kendetegnet ved kun at have en grænse - den imod omverden.

Den incestuøse familie

Grænser beskytter individet både fysisk, psykisk og følelsesmæssigt. Når der ikke er grænser bliver individet meget sårbar og udsat på alle områder og må derfor finde andre måder at beskytte sig selv på. Derfor kan den massive grænse mod omverdenen ses som en kompensation for de manglende personlige grænser. Ultimativt kan individets fysiske hjem opleves at være den eneste afgrænsning til omverdenen og som sådan en helt nødvendig beskyttende grænse. *Den incestuøse familie findes i alle samfundslag.*

Familiens grænse til omverden

På det følelsesmæssige område lukker familien sig som sig selv. Den rigide grænse mod omverden er vigtig for at beskytte sig selv på det følelsesmæssige område. Intellektuelt eller socialt kan familiens medlemmer måske godt indgå i fællesskaber men følelsesmæssigt er de ikke i stand til at etablere kontakt. De voksne lever så at sige i et følelsesmæssigt tomrum og børnene suges ind i dette tomrum.

Forældrene kan ikke lære børnene at føle sig trygge 'ude i verden', for det gør de ikke selv, så derfor vokser børnene op med en forestilling om, at hjemmet (om end det er nok så utrygt) er det trygge sted, mens verden udenfor er utryk og farlig. Det skaber en tankegang om 'dem' og 'os'. Familien er 'de rigtige' og dem udenfor er 'de forkerte'.

Hvis der finder seksuelle overgreb sted inden for familien, vil det forstærke grænsen til omverdenen yderligere. Dels fordi det er så vigtigt at holde det skjult og dels fordi skammen over det, gør det endnu sværere for familien at omgås mennesker uden for familien.

De interpersonelle grænser

Til gengæld er grænserne internt i familien fraværende. Alle tænker og føler stort set det samme. Hvis nogen tænker eller føler noget andet, bliver det holdt skjult, for forskellighed er lig med forkertthed og forkertthed medfører udelukkelse af familiens fællesskab. Det betyder, at barnet ikke får mulighed for at udvikle sin egen identitet og personlighed.

De manglende grænser medfører bl.a., at alle blander sig i alt. Der er ikke noget, der er privat, så der sker konstante grænseoverskridelser. Dermed udløses der konflikter, som familien ikke kan håndtere, så det følelsesmæssige klima er præget af mange aggressioner og følelsesmæssige eksplosioner.

Kontrollen i familien bliver ofte gennemført med et kompliceret sæt af skyld- og skamfølelser, som gennemsyrrer hele familien lige under den ofte pæne overflade. Medlemmerne kan blive holdt fast i familien med mange forskellige komplicerede "double-bind" meddelelser som kan være så stærke, at et af børnene kan udvikle symptomer på skizofren adfærd.

Visse typer seksuelle overgreb har primært den funktion at give den voksne magt over barnet. Det kan fx handle om onani på barnet, så barnet mister retten til og kontrollen over egen krop og sine kropslige reaktioner. Misbruget handler altså ikke om at dække den voksnes seksuelle behov men tjener andre formål.

Grænsen mellem generationerne

Der er ingen klare grænser mellem generationerne og der er en udpræget rolleforvirring. Forældrene er følelsesmæssigt umodne og påtager sig ikke deres voksne ansvar (undtagen når det handler om at straffe eller fratage barnet privilegier). Omvendt bliver børnene 'små voksne', der har et ansvar, de på ingen måde er modne nok til. De bliver ofte overansvarlige og er i realiteten udbrændte, før de er blevet voksne.

Det er ofte børnene, der har ansvaret for familiens trivsel, mens der ikke er nogen, der påtager sig ansvaret for barnets trivsel. Barnet er med andre ord omsorgsgiver for forældrene og udsættes selv for omsorgssvigt. Konkret kan det vise sig ved, at det er børnene, der står for indkøb, pasning af mindre søskende, måltider, hygiejne, lektier o.s.v.

På et mere diffust plan kan det føre til, at mor og datter er veninder eller rivalinder. Far og søn kan være fælles om et misbrug eller de kan være rivaler; sønnen kan få rollen som sin mors mand; datteren kan få rollen som sin fars hustru. Da børnene på denne måde skal dække forældrenes følelsesmæssige behov, er der ikke langt til, at de også skal dække deres seksuelle behov.

Den intrapsykeiske grænse

Denne grænse kaldes også virkelighedsforvrængning – det er grænsen mellem virkelighed og uvirkelighed, der overskrides.

Hele familien mistrives og lider p.g.a. selve den dynamik, der er i familien. De har ingen viden om, hvad der skaber al deres smerte, de har ikke nogen forståelse af, at det kan være anderledes og har ikke nogen fornemmelse af, at de selv kan gøre noget for at forandre tingenes tilstand. For at udholde livet, bliver de nødt til at fornægte og fortrænge smerten, hvilket fører til, at der konstrueres en anden parallel virkelighed.

Virkelighedsfornægtelsen medfører bl.a., at det bliver svært at forholde sig til følelser og så er det svært at knytte sig til nogen og begå sig ude i verden. Barnet skaber et forvrænget selvbillede, hvor det føler sig værdiløs, forkert, skyldig, skamfuld. Det skaber en grundlæggende, dyb ensomhed og meningsløshed samt en oplevelse af at være forskellig og adskilt fra andre mennesker. Barnets selvværd er ikke-eksisterende.

Forekommer der også seksuelle overgreb i familien, bliver barnets smerte så overvældende, så det er nødvendigt at finde måder at overleve på – dette kaldes mestringsstrategier.

Barnets mestringsstrategier

Et barn, der er fanget i et miljø præget af overgreb, står over for nogle formidable tilpasningsopgaver, hvis det skal overleve med forstanden i behold. Barnet bliver nødt til at tilknytte sig de voksenpersoner, der er til rådighed, selv om de er farlige eller forsømmelige. Det er derfor nødt til at give det meningsløse, der sker, en mening – barnet meningstilskriver overgrebshændelserne.

Barnets opgaver

Barnet skal finde en udvej til at bevare følelserne for og tillid til mennesker, der ikke er til at stole på og finde sikkerhed i en situation, der er usikker.

Den mest vedholdende mestringsstrategi hos det misbrugte barn er at påtage sig ansvaret og skylden for overgrebene. På den måde får barnet frikendt den eller de egentlige skyldige, som barnet ikke kan komme væk fra og derfor ikke kan tåle at opleve som farlige og forsømmelige. Sådan lykkes det for disse børn at få konstrueret en virkelighed, der gør at de kan bevare en vis følelse af sikkerhed og tillid til de voksne, som barnet er følelsesmæssigt og omsorgsmæssigt afhængig af.

Barnet skal ligeledes føle kontrol over tingene i en situation, der er frygtelig uforudsigelig og finde styrke, hvor det reelt er hjælpeløst.

Mange misbrugte voksne kan huske, at de som børn fx kunne opleve at have en vis kontrol ved at tage initiativ og medvirke til overgrebene for at få dem overstået.

Et spørgsmål om overlevelse

En anden måde, hvorpå det misbrugte barn kan opløse den reelle faretruende virkelighed, er at udvikle ændrede bevidsthedstilstande – det der kaldes dissociation. Ved dissociation spaltes bevidstheden op i forskellige fragmenter og lejres uden sammenhæng i forskellige hukommelsesspor.

Dissociation gør det muligt for et menneske at udholde oplevelser, som ellers er uudholdelige. Et barn, der bliver overgrebet om natten, lærer at dissociere sin uformulerede rædsel og om dagen fremstå, som om det lever en almindelig tilværelse. Barnet skaber sig derved mulighed for at udvikle områder med kompetencer, mens det indkapsler sine traumatiske reaktioner. Disse børns problemer bliver sjældent opdaget af omgivelserne.

Hvis barnet derimod har en ringe evne til at dissociere, bliver det så paralyseret af sine følelser, at det vil være totalt ude af stand til at lære i skolen, at relatere sig til andre eller udvikle andre nødvendige færdigheder. Det er nemmere for fx pædagoger eller lærere at opdage, at disse børn har problemer.

Det er vigtigt at understrege, at uanset karakteren af et seksuelt overgreb, så er det seksuel vold. Når barnet bliver gjort til et objekt, oplever det at miste sin menneskelige værdi.

Når barnet bliver voksent

Voksne, som er blevet seksuelt misbrugt i deres barndom, kan inddeles i to hovedkategorier: De, som i en periode har fortrængt erindringerne, og de, som husker overgrebene. Ofte er det begivenheder i den voksnes liv, der vækker erindringerne og/eller følelser fra overgrebssituationer.

De, som altid har husket, har indtil da forsøgt at forsvare sig mod denne virkelighed ved at bagatellisere, minimere og meningstilskrive hændelserne. Barndommens mestringsstrategier fungerer ofte stadig hos den voksne, så ligesom det misbrugte barn, er det ikke muligt at tale om overgrebene. De fortrængte overgreb kan dukke op i bevidstheden i forbindelse med store livsbegivenheder eller evt. retraumatisering med flashback, der minder offeret om den oplevelse og smerte, der i sin tid blev påført dem.

Derfor er det ofte først er langt ind i voksenlivet, hvor der er opnået en personlig modenhed og traumerne er bearbejdede, at personen er klar til at gennemgå den proces, en anmeldelse er.

Kilder:

Familier med sexuel misbrug af børn: forståelse og handlingsmuligheder. Eva Hildebrand og Else Christensen, Hans Reitzels Forlag.
At bestige bjerge - gruppeterapi for seksuelt misbrugte mænd. Jette og Lone Lyager, VFC Socialt Udsatte.
Undervisningsmateriale udarbejdet af Lene Ulstrup, AlbaHus
Undervisningsmateriale udarbejdet af Jette Lyager, Støttecenter mod incest

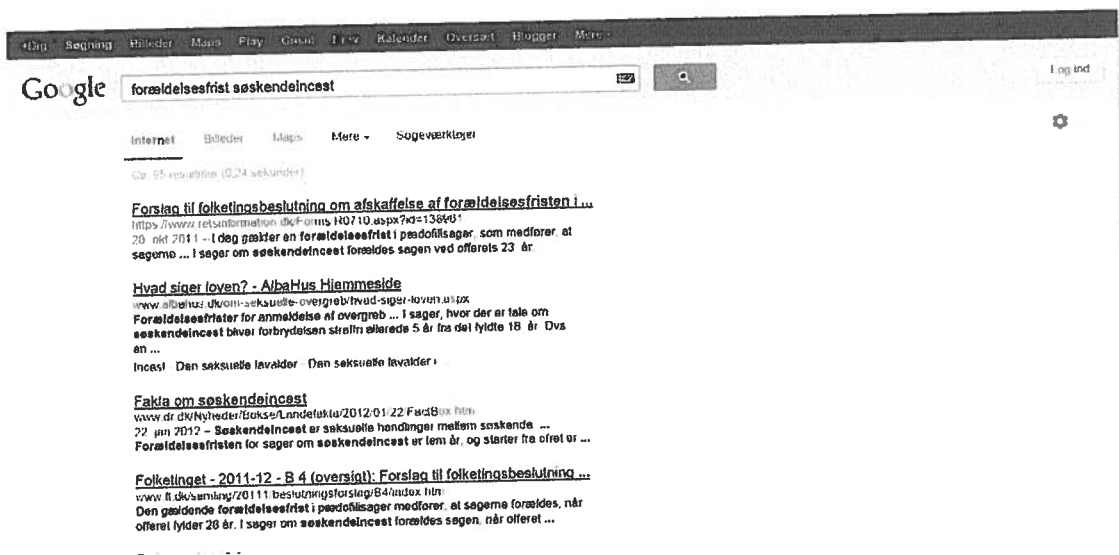
Bilag 2 - Tillæg til høringsvaret vedr. incest

Forældelsesfristen for seksuelle overgreb begået af en søskende mod en anden, efter §§ 222 - 225 er – ligesom ved andre gerningsmænd – 10 eller 15 år fra det fyldte 18. år.

Forældelsesfristen for anmeldelse af søskendeincest efter § 210, er 5 år fra det fyldte 18. år. Ved søskendeincest efter § 210 er der ikke en krænker og et offer.

Det har i praksis vist sig at være meget svært at skelne mellem de to forskellige lovovertrædelser, fordi seksuelle overgreb begået af en søskende mod en anden i daglig tale kaldes søskendeincest. Der formuleres fx sådan, at en person var "udsat for søskendeincest".

Dette er formentligt årsagen til, at der igennem en lang årrække er blevet rådgivet fejlagtigt om forældelsesfristen. Det er alment kendt, at forældelsesfristen for søskendeincest er på 5 år fra det fyldte 18. år – altså også når der er tale om overgreb. Vi har således selv i LMSO haft den samme forkerte opfattelse og har hørt det fejlagtigt gentaget gang på gang i netværket af andre organisationer, der beskæftiger sig med seksuelle overgreb mod børn.

En hurtig søgning på Google, som kan ses ovenfor, viser, at der findes en lang række af hjemmesider, hvor forældelsesfristen angives fejlagtigt.

Derfor mener LMSO, at det skal undersøges, hvordan den forkerte forældelsesfrist er blevet 'almen viden' og hvilken myndighed der skulle have grebet ind og berigtiget oplysningerne, da det blev kendt, at der var blevet misinformeret. I besvarelse af spørgsmål nr. 819 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. maj 2012, står der:

"Samleje med en slægtning i nedstigende linje eller en bror eller søster under 15 år er også omfattet af straffelovens § 222, som har et strafmaksimum på fængsel i henholdsvis 8 år og 12 år.

Straffelovens § 210 har derfor kun selvstændig betydning, når slægtningen i nedstigende linje, broderen eller søsteren er fyldt 15 år."

Her fremgår det efter vores overbevisning klart, at der er tale om to forskellige forbrydelser og vi har derfor svært ved at forstå, at Justitsministeriet ikke har reageret på denne sammenblanding af søskendeincest og overgreb mod søskende. Da det er en alvorlig sag, når borgere rådgives forkert i forhold til forældelsesfristen, burde myndighederne have grebet ind.

LMSO mener ligeledes, at det bør undersøges, om der er tilfælde, hvor der i retspraksis er blevet sigtet efter § 210, hvor sigtelsen skulle have været efter §§ 222 – 225.

d. 19. december 2012

HØRINGSSVAR VEDR. STRAFFELOVSRÅDETS BETÆNKNING NR. 1534/2012 OM SEKSUALFORBRYDELSE VEDR. KAPITEL 22 STRAFFELOVENS § 234 – SALG AF PORNOGRAFI TIL BØRN UNDER 16 ÅR

Att.: Strafferetskontoret

Foreningen Pornofrit Miljø mener i lighed med Peter Albæk, formand for Børns Vilkår, kønsforsker og forskningsleder af Den fælles nordiske rapport fra 2007 om unge og pornografi Annette Dina Sørensen såvel som psykiater og kønsforsker Birgit Petterson, at det vil være mest hensigtsmæssigt at bibeholde § 234 i dens nuværende form og dermed ikke afskaffe den.

Pornofrit Miljø foreslår udover en bibeholdelse af § 243 også, at ordbruget "utugtig" ændres til "uanstændig" eller at begge benyttes, samt at man tilføjer ordet "film" så ordlyden bliver: "Efter straffelovens § 234 straffes den, som sælger utugtige eller uanstændige billeder, film eller genstande til en person under 16 år, med bøde."

Vurderingen fra straffelovsrådet om, at paragraffen er forældet går på, at der i dag er mange gratis pornosider på internettet; at en håndhævelse af forbuddet vil være besværligt, og at der kun har været ganske få sager.

Imidlertid finder Pornofrit Miljø, at det er en vægtig begrundelse for at bibeholde paragraffen, at man til stadighed højt vægter beskyttelse hensynet overfor børn og unge og desuden anerkender paragraffen som havende en vigtig signalværdi, selvom håndhævelsen af den er vanskelig.

Så i stedet for at se paragraffen som værende betydningsløs i praksis – i den strafferetslige forstand – så anerkend den som havende en god og hensynsbeskyttende praksis i kraft af signalværdien.

Til sammenligning kan gives et banalt eksempel: I trafikretslig henseende må man som fodgænger ikke gå overfor rødt lys – men mange gør det. Men fordi mange gør det og vi ikke kan håndhæve at "snupe" alle, som overtræder loven, afskaffer samfundet ikke loven.

I lighed med Peter Albæk efterlyser Pornofrit Miljø også mere dybdegående forskning, der kan belyse konsekvenser af porno og dens effekt, især på unge hjerner.

Yderligere tilslutter Pornofrit Miljø sig Birgit Peterssons vurdering og holdning omkring problematikken i at unges seksualitet i høj grad defineres via porno, uanset om det købes som film, over nettet eller i en kiosk. Ved at bibeholde lovens begrænsning udsendes et budskab om, at børnesexualitet og voksen-seksualitet er to adskilte og forskellige ting.

Sluttelig støttes også følgende udtalt af Anette Dina Sørensen til Berlingske d. 18.12.12 : »Når man er 11-12 år, har de færreste gjort sig seksuelle erfaringer. Gennemsnitsalderen for seksuel debut ligger stadig omkring 15 år. Det er også den seksuelle lavalder i Danmark. Derfor er det en god vejledning at sige, at man først kan købe pornografi, når man er 15 år...«

Pornofrit Miljø opfordrer således Justitsministeren til at bibeholde straffelovens § 234 vedr. salg af pornografi til børn under 16 år.

Med venlig hilsen

Heidi Als Ringheim, Certificeret Sexolog
Formand for Pornofrit Miljø

Red Barnet
Save the Children Denmark

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

Dato 19. december 2012

**RED BARNETS HØRINGSSVAR PÅ
STRAFFELOVRÅDETS BETÆNKNING NR. 1534/2012 OM
SEKSUALFORBRYDELSER**

Red Barnet sender hermed høringssvar på Straffelovrådets betænkning.

Red Barnet står gerne til rådighed med henblik på mundtligt eller på anden måde at uddybe det skriftligt afgivne svar.

Henvendelser om Red Barnets høringssvar bedes rettet til psykolog Kuno Sørensen,
ks@redbarnet.dk, telefon 2514 0069

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen
Generalsekretær

Indledning

Red Barnets fokus er børn, og derfor vil dette høringssvar ikke have bemærkninger til alle afsnit i Straffelovrådets betænkning, men vil fokusere på de forhold der har betydning for børn.

Red Barnet har tidligere udtrykt kritik af, at Danmark som det eneste EU land ikke har underskrevet Europa-parlamentets og Rådets direktiv fra december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Red Barnet er derfor tilfredse med, at Straffelovrådet i sin betænkning foreslå ændringer, så Danmark fremover vil kunne leve op til kravene i EU direktivet.

Kapitel 13. Straffelovens § 222 – børn under 15 år

Red Barnet er positiv over for den vægt straffelovrådet lægger på gerningsmandens brug af sin "fysiske eller psykiske overlegenhed" som en skærpende omstændighed, herunder anbefalingen af at et hvert samleje med et barn under 12 år straffes som en voldtægt.

Red Barnet kunne ønske at især aspektet med "gerningsmandens psykiske overlegenhed" blev udbygget yderligere i bemærkningerne til loven, idet der med udviklingen af informationsteknologien er sket en markant stigning i sager, hvor gerningsmanden skaber kontakter til børn online og udnytter sin psykiske overlegenhed til at få magt og kontrol over barnet, med henblik på en seksuel udnyttelse. Internationalt anvendes ofte betegnelsen "grooming" om denne proces.

Red Barnet er enig i Straffelovrådets vurderinger af, at egentlig tvangsbehandling af ikke-sindssyge personer, der er dømt for seksuelt misbrug af børn hverken er mulig eller ønskelig med de behandlingsformer der står til rådighed i dag. Red Barnet vil dog gerne påpege, at der kan være behov for at dømte, (som ikke har erfaringer med psykoterapi), inden de tager stilling til den frivillige psykoterapeutisk behandling, obligatorisk gennemgår psykoterapeutiske samtaleforløb med det formål at få et personligt kendskab til de muligheder denne behandlingsform indeholder. Det falder uden for høringens område at gå nærmere ind i det faglige indhold i behandlingen af personer, der er dømt for seksuelle overgreb på børn.

Red Barnet vil anbefale, at den øvre grænse for at idømme betinget dom med vilkår om sexologisk behandling hæves til 2½ år, således at den øvre grænse følger den praksis med at udmåle længere straffe, der er sket inden for de senere år.

Med hensyn til strafferammer, tiltalefrafald og gældende strafniveau har Red Barnet ikke yderligere kommentarer.

Kapitel 14. Straffelovens § 223 – Stedbørn, plejebørn mv. under 18 år

Red Barnet støtter Straffelovrådets overvejelser og anbefalinger, således at adoptivbørn på dette punkt fremover ligestilles med biologiske børn. Der er fortsat behov for at sikre en særlige beskyttelse af de 15 – 17 årige mod seksuel udnyttelse, og derfor støtter Red Barnet også at § 223 stk. 2 opretholdes, så der fortsat er mulighed for at straffe personer som ”under groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person under 18 år til samleje.”

Kapitel 15. Straffelovens § 223a – køb af seksuelle ydelser hos personer under 18 år

Red Barnet støtter Straffelovrådets overvejelser og anbefalinger, således at § 223 videreføres uændret.

Kapitel 16. Straffelovens §§ 224 og 225 – anden kønslig omgængelse end samleje

Red Barnet støtter en ligestilling af heteroseksuelle og homoseksuelle forhold, sammenlægning af paragrafferne 224 og 225, samt at ”kønslig omgængelse” fremover erstattes af betegnelsen ”seksuelt forhold”.

Kapitel 18. Straffelovens § 227 – indgåelse af ægteskab

Red Barnet støtter Straffelovrådets anbefaling af, at § 227 ophæves, således at der sker en ensartet kriminalisering af seksuelle overgreb, hvad enten de foregår inden for eller uden for ægteskabet eller det registrerede partnerskab, samt at indgåelse af ægteskab eller registreret partnerskab ikke giver mulighed for strafnedsættelse eller strafbortfald.

Kapitel 20. Straffelovens §§ 230 og 235a – pornomodeller under 18 år

Red Barnet støtter Straffelovrådets anbefalinger af sproglige fornyelser, herunder at ”utugtig” fremover erstattes med ”pornografisk”. Ligeledes støtter Red Barnet at strafferammerne tilpasses kravene i EU direktivet.

Kapitel 21. Straffelovens § 232 – Blufærdighedskrænkelser

Red Barnet støtter Straffelovrådets anbefalinger, således at paragraffen sprogligt moderniseres og strafudmålingen opdeles, med en skærpelse af strafferamme ved blufærdighedskrænkelser mod børn under 15 år, forudsat at dette ikke betyder ændringer i strafudmålingen i forhold til i dag.

Kapitel 22. Straffelovens § 234 – Salg af pornografi til børn under 16 år

Det er Red Barnets holdning at børn, inden de er modne og parate til det, skal beskyttes mod eksponering over for pornografiske materialer, hvad enten dette sker tilsigtet eller utilsigtet.

Red Barnet er enig med Straffelovrådet i, at § 234 ikke længere er tidssvarende, og at paragraffen i sin nuværende udformning ikke i praksis yder børn beskyttelse mod at skaffe sig adgang til pornografisk materiale inden de aldersmæssigt og modenhedsmæssigt er parate til det. Red Barnet er også enig i vurderingen af, at man heller ikke på anden måde via straffeloven kan løse problemet med at begrænse børns adgang til pornografisk materiale.

Red Barnet mener, i overensstemmelse med andre danske organisationer, at vi ikke kan lovgive os ud af dybtliggende kulturelle tendenser, og at der er behov for støtte og styrke børnene og de unge i at blive kritiske medieforbrugere og hjælpe dem til at navigere i den seksualiserede virkelighed, de på godt og ondt er en del af. Der er behov for en opprioritering af det forebyggende arbejde - i hjemmene og i skolernes seksualundervisning, fordi forebyggelse er langt mere virksomt end forbud.

Kapitel 23. Straffelovens § 235 – Børnepornografi

Red Barnet kunne ønske, at der i dansk sprogbrug blev anvendt en anden terminologi end ”børnepornografi” om billeder af seksuel udnyttelse af børn, idet pornografi henviser til en ikke strafbar fremstilling af voksne i seksuelle situationer og sammensætningen ”børnepornografi” kan derfor opfattes som ting beregnet for børn, lige som ”børne-cykel”, ”børnetøj” og ”børne-musik”. Da begrebet betegner strafbare forhold, ville en betegnelse som ”overgrebsbilleder” eller ”billeder af seksuel udnyttelse af børn” være mere præcis. I engelsk sproget sammenhæng er man gået over til i højere grad at anvende betegnelsen ”Child abuse pictures” eller ”Child abuse material”

I Danmark, som i de fleste andre lande, sker bekæmpelsen af billeder af seksuel udnyttelse af børn gennem et samarbejde på tværs af sektorer, f.eks. gennem internetudbydernes blokering af udenlandske hjemmesider med overgrebsbilleder i samarbejde med Rigspolitiet, og gennem Red Barnets EU støttede samarbejde internationalt med andre civile internet hotlines.

Lovændringen i 2009, hvor det at ”gøre sig bekendt med børnepornografisk materiale gennem internettet eller et lignende system til spredning af information” blev kriminaliseret har givet en usikkerhed for de organisationer, som samarbejder med politiet om at bekæmpe overgrebsbillederne på internettet. Hverken i lovens tekst, forarbejdet eller bemærkningerne til den, er der eksplicit taget højde for, at andre end politiet (efter en konkret aftale med politiet) kan have opgaver der indebærer at gøre sig bekendt med det ulovlige materiale, med

det formål at forebygge og bekæmpe udbredelsen af overgrebsbillederne. Red Barnet vil derfor anbefale, at der i bemærkningerne til loven omtales denne mulighed for ”materiel atypicitet” eller manglende ”retsstridighed”.

Red Barnet støtter i øvrigt Straffelovrådets anbefalinger til § 235. Herunder en omformulering af § 235, stk. 3, så bestemmelserne omfatter både fotografier og film, og at et samtykke til besiddelse frit kan tilbagekaldes med den virkning, at fortsat besiddelse ikke længere er straffri efter bestemmelsen.

Red Barnet støtter også, at animerede fremstillinger af seksuelle overgreb på børn ikke kriminaliseres. Red Barnet tager etisk og moralsk stærkt afstand fra alle former for materialer (på skrift, tegninger, afbildninger, fiktive materialer), som forherliger eller på anden måde fremstiller seksuelle overgreb og krænkelser af børn i et positivt lys. Samtidig mener Red Barnet ikke, at straffeloven er et brugbart redskab til at regulere tanker og fantasier, når disse udtrykkes i tekst eller tegninger.

Red Barnet lægger vægt på, at menneskerettighederne respekteres både i forhold til offer og evt. krænker, og ser det derfor som et problem, hvis rettighederne indskrænkes for en udvalgt gruppe af mennesker, fordi de tegner tanker og fantasier om strafbare handlinger (sex med børn), mens alle frit kan tegne tanker og fantasier om mord, voldtægt, røverier m.m. uden at få indskrænket deres rettigheder.

Red Barnet opfordrer til, at andre redskaber end straffeloven tages i anvendelse med henblik på at reducere risikoen for, at voksne begår seksuelle overgreb mod børn (oplysning, rådgivning, behandling m.m.).

Red Barnet anerkender Straffelovrådets overvejelser om muligheder for og imod at kriminalisere ”børneerotika”, hvilket dækker over billeder hvor børn frivilligt eller ufrivilligt poserer på en erotisk eller seksualiseret måde. Som ved betegnelsen børnepornografi kunne Red Barnet ønske en mere præcis betegnelse for billeder med iscenesættelser af børn i seksuelle og erotiske poseringer, da ordet børne-erotika kan misforstås som erotiske artikler beregnet for børn.

Straffelovrådets henvisning til mulighederne for at anvende straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser og persondataloven over for ”børneerotika”, vil efter vores vurdering kun finde anvendelse i meget begrænset omfang, og vil ikke have nogen betydning i forhold til international billedproduktion og distribution uden for dansk jurisdiktion.

Red Barnet har gennem sit arbejde med at bekæmpe billeder af seksuelle overgreb på børn fået indsigt i den meget omfattende internationale kommercielle industri af ”child model pictures”, hvor mennesker med seksuelle interesser i børn kan købe sig adgang til store antal billeder med børn, som gennem professionelle fotoserier poserer erotisk og seksuelt, men hvor billederne holder sig inden for grænserne af, hvad de fleste landes lovgivning definerer som direkte pornografisk, og dermed ulovligt. Red Barnet opfatter denne industri som en kommerciel seksuel udnyttelse af børnene, og vil arbejde for at man internationalt kan finde redskaber, som kan stoppe eller begrænse denne udnyttelse af børn.

Red Barnet støtter Straffelovrådets forslag om at ordningen med betinget dom med vilkår om sexologisk behandling fremover også skal omfatte sager om udbredelse og besiddelse af børnepornografi.

Kapitel 24. Straffelovens § 236 – Pålæg

Red Barnet støtter Straffelovrådets forslag til ændringer og er især positiv over for forslaget om at kunne give pålæg om ikke at kontakte børn gennem internettet eller tilsvarende digitale kommunikationsformer.

Kapitel 25. Straffelovens § 210 – Biologiske børn og søskende

Red Barnet støtter Straffelovrådets forslag om at videreføre paragraffen, men vil dog lægge vægt på, at der i sager om seksuelle forhold mellem søskende kan være særlig behov for at undersøge graden af ligestilling og afhængighedsforhold.

Kapitel 26. Forældelse

Red Barnet anerkender de vanskeligheder der kan være forbundet med at føre retssager om forhold som ligger mange år tilbage i tiden. Samtidig vil Red Barnet gøre opmærksom på, at der med udbredelsen af fotografisk dokumentation af overgrebene, kan opstå situationer, hvor ofret gennem billedmaterialet ville kunne dokumentere de seksuelle overgreb, selv efter forældelsesfristen.

I princippet kunne Red Barnet ønske en ophævelse af forældelsesfristen i sager om seksuelle overgreb på børn, men en sådan ophævelse vil efter Red Barnets opfattelse kun være til gavn for ofrene, hvis der samtidig oprettes en specialiseret offentlig rådgivning og støtte til de ofre, som ønsker en sag rejst mange år efter at overgrebene har fundet sted.

Høringsvar vedr. Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser
(Betænkning nr. 1534)

Seksualpolitisk Forum, 18/12-2012

Seksualpolitisk Forum glæder sig over Straffelovrådets (SR) grundige arbejde med straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser. Arbejdet har stået på længe og lever op til forventninger om grundighed, saglighed og fyldighed. Frem for ad hoc-løsninger på seksualpolitiske spørgsmål, der alt for ofte præger den offentlige debat, er det nu muligt med SRs arbejde i hånden at vurdere de enkelte spørgsmål i forhold til hinanden og deres historiske, juridiske og sociologiske kontekst.

Seksualpolitisk Forum anerkender at SRs rapport er skrevet ud fra en juridisk fagvinkel, og dermed ikke inddrager samtlige relevante vinkler på de omhandlede spørgsmål, herunder udsagn fra sexarbejdernes egne organisationer i hhv. Sverige og Norge i spørgsmålene vedr. sexarbejde, men vil dog påpege at SR har inddraget en lang række rapporter, der går til emnet særligt fra en socialpolitisk vinkel.

Seksualpolitisk Forum bakker op om SRs vurderinger om ikke at kriminalisere hhv. kunder til sexarbejdere, fiktiv eller animeret børneporno eller uagtsom voldtægt. Disse forslag der har været fremme de senere år bærer netop præg af at være ad hoc-løsninger på komplicerede spørgsmål, der reelt risikerer at forværre forholdene for de mennesker de vil hjælpe, samt sætte retssikkerheden overstyr.

Seksualpolitisk Forum bakker ligeledes op om den række af mindre justeringer af de enkelte paragraffer, og vi glæder os over at hele dette arbejde er blevet gennemgået samlet.

Seksualpolitisk Forum opfordrer til at loven vedr. besiddelse af børneporno præciseres, så det bliver klargjort i kommentarerne at familie billeder, kunst og billeder til forskningsformål ikke er ulovlige at besidde eller gøre sig bekendt med. Som det er i dag er familie billeder og kunst undtaget jf. lovens kommentarer, men der eksisterer en gråzone i.f.t. forskeres brug af historisk erotika bl. a. på offentlige arkiver og biblioteker. En klar tilføjelse af 'seriøs forskningsbrug' i kommentarerne kunne eliminere denne gråzone.

Seksualpolitisk Forum opfordrer regeringen til at bemærke, at der efter rådets opfattelse ikke er strafferetlige hensyn, der taler imod fuld lovliggørelse af prostitution som erhverv (side 533), hvilket efter vores opfattelse, baseret på evidens fra udlandet, vil give prostituerede retfærdige arbejdsvilkår samt forbedre sikkerhed, sundhed og minimere risikoen for ufrivillighed og evt. skader. Dette ligger i tråd med til FNs nyeste anbefalinger om en total afkriminalisering af sexarbejde samt en forstærket indsats overfor de udbredte hadforbrydelser imod sexarbejdere, samt både dansk og international forskning (*Note 1, nedenfor*).

Seksualpolitisk Forum opfordrer regeringen til at arbejde videre med SRs forslag om at sikre sexarbejderes vilkår ved at afkriminalisere dele af den nuværende rufferilov. Herunder bl.a. sexarbejdernes ret til at ansætte folk til arbejdsopgaver som telefonpasser og dørvagt, køb af serviceydelser som webdesign og revision, og leje af lokaler. Lovgivningen om rufferi bør være indrettet så den giver maksimal sikring af sexarbejdere mod udnyttelse, men samtidigt så vidt muligt giver sexarbejderne rettigheder til at agere som andre selvstændige erhvervsdrivende. Dette vil efter vores mening ikke alene forbedre retsstillingen, men også sikkerheden. Dels fordi det vil gøre det muligt at hyre hjælp, dels fordi tilliden til og samarbejdet med politiet ville have gavn af realistiske lovrammer omkring det at drive bordel. Politiets *Task Force mod prostitution og kvindehandels* mange anholdelser af telefondamer har efter vores mening ikke skabt andet end mistillid og vrede, og virket kontraproduktivt i forhold til at inkludere sexarbejderne selv i bekæmpelsen af kriminalitet og udnyttelse.

Seksualpolitisk Forum opfordrer derfor regeringen til at inddrage sexarbejdere og deres egne organisationer i det videre arbejde med at opdatere og modernisere rufferilovgivningen.

Seksualpolitisk Forum anerkender at love om seksualforbrydelser til dels er et holdningsspørgsmål, men ser ingen modsætning mellem holdninger og eftertanke og ekspertise. Derfor bakker Seksualpolitisk Forum op om regeringens modige beslutning om at basere sine lovforslag på faglig ekspertise og grundig overvejelse af konsekvenser.

Med venlig hilsen,

Seksualpolitisk Forum

<http://www.seksualpolitik.dk>
kontakt@seksualpolitik.dk

Kontaktperson:
Steen Schapiro,
Henrik Ibsens vej 44 1tv
1813 Frederiksberg C

Note 1:

FN, herunder WHO, UNFPA, IOM, UNAIDS og UNDPs seneste anbefalinger af en afkriminalisering har til formål at forbedre sexarbejderes sundhed, reducere skadesvirkninger ved prostitution, øge sikkerheden blandt sexarbejdere og mindske diskrimination og stigmatisering af sexarbejdere (WHO, UNFPA, UNAIDS & NSWP 2012, UNAIDS, UNFPA & UNDP 2012, UNDP 2012). Selvom disse anbefalinger primært er rettet imod bekæmpelse af HIV/AIDS blandt sexarbejdere, hvilket ikke er noget større problem i Danmark, konkluderer rapporterne også at en afkriminalisering vil føre til en generelt bedre sundhedstilstand blandt sexarbejdere, reducere fysiske og psykiske skader og i sidste ende føre til mindre diskrimination og stigmatisering. Sidstnævnte positive effekter af en afkriminalisering bekræftes også af ledende forskere, bl.a. i en meget citeret artikel fra det internationalt anerkendte tidsskrift *Lancet* (Rekart 2005). Også den nyeste danske forskning på området har spændende og nuancerede resultater bl.a. om de migrante sexarbejderes forhold både i Danmark og i hjemlandene. Sexpol anbefaler at regeringen orienterer sig i denne forskning, herunder især Marlene Spanger (Ålborg Universitet), Sine Plambech (Dansk Institut for Internationale Studier), Christian Groes-Green (Roskilde Universitet), Jeannett Bjonness (Århus Universitet) og Marie Heinskou (Københavns Universitet).

Sexarbejdernes InteresseOrganisation (SIO) – Høringssvar til betænkning 1534 om seksualforbrydelser

SIO's høringssvar angår kun de dele af betænkningen, der vedrører vores erhverv.

Vi er enige i den argumentation, der fører Straffelovrådet frem til hverken at anbefale en kriminalisering af køb eller salg af seksuelle ydelser. Erfaringerne fra Sverige og Norge giver ikke grund til at tro, at en kriminalisering vil hjælpe sexarbejdere – tværtimod. Logisk set vil en kriminalisering være negativ, og, som rådet skriver, særligt for de sexarbejdere, der er socialt udsatte. Tilbage bliver, at man kan gennemføre en kriminalisering af hensyn til værdier i samfundet. Men vi mener ikke, at det i et demokratisk land er holdbart at straffe folk, alene fordi de har "forkerte" værdier.

Vi opfordrer regeringen til også at følge rådets forslag om at ændre i rufferiparagrafferne, således at det bliver lovligt for sexarbejdere og vores samarbejdspartnere at drive virksomheder i ligeværdige fællesskaber. Det vil skabe større tryghed for sexarbejdere, og det vil betyde, at man kan undgå de hovedløse retssager mod telefondamer, udlejere osv. Vi bemærker også, at lovrådet ikke har fundet nogen grund til, at salg af seksuelle tjenester, når det nu er lovligt i forhold til straffeloven, alligevel ikke skal anses som lovligt i forhold til anden lovgivning.

Overordnet synes vi, at rådet har skrevet en god betænkning, hvor de har sat sig grundigt ind i den nyeste dokumentation i form af forskning og redegørelser, i det store og hele uden at falde for rent politiske argumenter. Der er imidlertid også steder i betænkningen, hvor rådet efter vores opfattelse overser eller fejltolker væsentlige pointer. Disse mangler vil vi gennemgå her.

Rufferiparagrafferne

Vi er glade for rådets konstatering af, at rufferi og menneskehandel er to vidt forskellige ting. I debatten bliver det ofte blandet sammen som "bagmandsvirksomhed". Men rufferi handler om "kønssædelighed", mens menneskehandel handler om den personlige frihed.

Efter SIO's opfattelse er det dybt forældet at tale om, at f.eks. telefondamer og udlejerens virksomhed strider mod "kønssædelighed". Normerne har ændret sig, og masser af mennesker lever i dag mere eller mindre direkte af, at andre mennesker har sex, f.eks. ved at udgive porno eller ved at drive diskoteker eller datingssites, uden at det er kriminelt, og uden at nogen får den tanke, at det burde være det. Når rådet har konstateret, at hverken salg eller køb af seksuelle tjenester bør være kriminelt, er det ulogisk og utidssvarende at opretholde en kriminalisering af bistand til salg af seksuelle tjenester.

Tværtimod: De samme argumenter, som rådet anfører mod en kriminalisering af salg og køb af seksuelle tjenester, gælder ved kriminaliseringen af dem, som sælger produkter eller ydelser til sexarbejderne. For sexarbejdere er det en ulempe, at vores samarbejdspartnere er kriminaliserede, og ulempen er særligt stor for de sexarbejdere, der er socialt udsatte.

Rådet er selv inde på, at når det ikke skal være kriminelt at sælge eller købe sex, er der også brug for, at man legalt kan organisere branchen. Men ud fra den betragtning havde det været logisk, om rådet havde foreslået en større reform af rufferiparagrafferne, end man gør. Rufferiparagrafferne bør enten helt afskaffes, eller begrænses til de tilfælde, hvor de tilfældigvis rammer udnyttelse af sexarbejdere. Men denne udnyttelse vil der langt hen ad vejen blive grebet ind over for i forvejen, hvis man også anerkender sexarbejde som et lovligt erhverv i forhold til anden lovgivning end straffeloven.

Menneskehandel

Rådet refererer det synspunkt fra Folketingets retsudvalg, at menneskehandel er "morderne slaveri". Det er et af de få punkter, hvor vi mener, at rådet er faldet for rent politiske udsagn. Når det angår sexarbejde er paragraffen om menneskehandel så bred, at den i praksis straffer meget mere end overgreb på den personlige frihed.

I paragraffen om menneskehandel – 262a – kan man læse, at man straffer den, "der rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person, hvor der anvendes eller har været anvendt 1) ulovlig tvang (-), 2) frihedsberøvelse (-), 3) trusler (-), 4) retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse eller 5) anden utilbørlig fremgangsmåde, med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold (-)"

262a siger altså, at både bortførelse, kidnapning, indespærring, voldtægt, tvangsprostitution, "slaveri og slavelignende forhold" – men også en relativt simpel berigelsesforbrydelse – skal betegnes som og straffes som menneskehandel.

Det er også sådan, paragraffen anvendes i praksis ved domstolene. De fleste retssager, hvor 262a har været anvendt, har drejet sig om relativt simple berigelsesforbrydelser. Men fordi den internationale opmærksomhed på menneskehandel betoner "slaveri og slavelignende forhold", har 262a, pressens omtale af de nævnte retssager, og den demokratiske debat om menneskehandel, skabt det indtryk i befolkningen, at "slaveri og slavelignende forhold" i Danmark er et stort problem, som man må gøre mere for at forhindre. Det til trods for, at meget få af de nævnte retssager har handlet om tvang eller har dømt efter de alvorlige, første 2-3 "pinde" i 262a. Endnu er ingen idømt over fire års fængsel for menneskehandel, selv om straffen kan være op til ti års fængsel.

Det er ikke bare urimeligt at opfatte det som menneskehandel, når en udenlandsk, migrant, frivillig sexarbejder bliver udsat for en berigelsesforbrydelse af de personer, som tager sig dyrt betalt for at hjælpe hende illegalt ind i Danmark. Med vores kendskab til de sager, der er ført ved domstolene, vurderer vi også, at det afholder migrante sexarbejdere fra at søge beskyttelse mod berigelsesforbrydelserne, fordi de ikke kan gøre det uden samtidig at bringe gerningsmanden eller -kvinden – som kan være del af sexarbejderens netværk derhjemme – under anklage for en langt værre forbrydelse med meget strengere straffe.

262a blander to helt forskellige – meget alvorlige og mindre alvorlige – forbrydelser sammen i én pærevælling. De mindre alvorlige forbrydelser burde tages ud af 262a, således at det ikke – hverken juridisk eller i folkemunde – betegnes som menneskehandel, når der foreligger en relativt simpel berigelsesforbrydelse.

Rådet nævner allerede en række fornuftige initiativer, som kunne reducere den stigmatisering, som sexarbejdere er udsat for. Vores forslag her har samme sigte. Det er stigmatiserende for sexarbejderne – og især for de migrante sexarbejdere – når befolkningen får det indtryk, at mange af os er sexslaver og ofre for menneskehandel.

Myndighedernes overgreb

Et forhold, som rådet helt overser, er, at langt flere sexarbejdere bliver udsat for overgreb fra myndigheder end fra menneskehandlere eller andre kriminelle.

Gennem de seneste år har kontrol af sexarbejdere haft meget høj prioritet hos Skat. Disse kontroller er blevet misbrugt til også at lade politiet tvinge sig ind i bordeller for at efterforske rufferi, uden den retskendelse, politiet skal have i den slags situationer. Politiet har også i en række tilfælde besøgt bordeller, hvor det i teorien har været frivilligt for sexarbejdere, om de ville svare på spørgsmålene, men hvor de i praksis er blevet presset til at gøre det, gennem trusler om repressalier, hvis de ikke samarbejdede.

En overgang for nogle år siden var det også fast praksis i det såkaldte beskyttelsestilbud for handlede kvinder, at man indespærrede sexarbejderne og inddrog deres mobiltelefoner, selv om de hverken var dømt eller mistænkt for nogen ulovlig handling.

Efter SIO's opfattelse er der tale om klare og grove lovbrud. Men selv om der i straffeloven findes paragraffer mod det, som myndighedspersonerne foretager sig i disse tilfælde, selv om deres chefer er fuldt klar over, at det foregår, og selv om vi klager, bliver ingen hverken straffet eller tiltalt.

Det er muligt, at det netop er cheferne, der har givet ordre til, at disse overgreb skal finde sted. Men uanset, så kan vi konstatere, at der er noget lovgivning, der burde beskytte os mod overgrebene, som i praksis overhovedet ikke gør det. Det mener vi, at rådet med fordel kunne have forholdt sig til.